

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการเขียนเจอร์นัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียน โดยแบ่งเป็น 4 ตอน
คือ

- ตอนที่ 1 การสอนการเขียนในระดับประถมศึกษา
- ตอนที่ 2 การสอนการเขียนเจอร์นัล
- ตอนที่ 3 การประเมินการเขียน
- ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนการเขียนในระดับประถมศึกษา

ความหมายของการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยาก และมีความซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะ
การเขียนต้องอาศัยความรู้ และข้อมูลต่าง ๆ จากทักษะการฟัง การพูด และการอ่านเป็นพื้นฐาน
ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถของตนถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์
ต่าง ๆ ออกมาเป็นภาษาเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย และทำให้ผู้อ่านเข้าใจตามความต้องการของผู้เขียน
ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา
ด้วยวิธีการต่าง ๆ

นักภาษาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางภาษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการเขียนใน
ทำนองเดียวกันดังนี้

สุจริต เพียรชอบและ สายใจ อินทร์พรรย์ (2523) ให้ความหมายของการเขียนว่า
การเขียน คือ การเรียบเรียงความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด
และจินตนาการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จะเป็นข้อความสั้น ๆ ทำนองคำขวัญ ร้อยแก้วสั้น ๆ

หรือบทกวีนิพนธ์ก็ได้ ข้อเขียนต่าง ๆ เหล่านี้จะมีเอกภาพ มีความเป็นตัวของมันเองทั้งในด้านความคิด และการใช้ภาษาเรียบเรียง เมื่อผู้เขียนสามารถเรียบเรียงความรู้ ความคิดของตนเองออกมาเป็นภาษาเขียนได้แล้ว ก็จะต้องเขียนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ และสามารถอ่านภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องอีกด้วย

ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2526) กล่าวถึงการเขียนว่า การเขียน คือ การแสดงความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การแสดงออกดังกล่าวย่อมทำได้ด้วยการเขียนเป็นตัวหนังสือ การเขียนเป็นการฝึกให้ผู้เขียนรู้จักใช้ความคิด ความเห็นและความรู้ของตนในการเรียบเรียงเรื่องขึ้นเป็นเรื่องราว และถ่ายทอดความรู้สึกออกสู่ผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วสามารถที่จะเข้าใจตามลำดับเนื้อความที่เป็นขั้นตอน

สำเร็จ บุรชัย (2527) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะภาคแสดงเช่นเดียวกับการพูด แต่มีส่วนแตกต่างกันตรงที่การเขียนเป็นการแสดงออกแบบเงียบ เป็นการถ่ายทอดความคิดเห็นตลอดจนความรู้สึกต่าง ๆ โดยไม่ใช้เสียง

อมรา พงษ์ปัญญา (2528) ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อให้คนอื่นเกิดความเข้าใจ การเขียนเป็นสิ่งที่ต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ (อ้างถึงใน เพ็ญศรี กันกา, 2536)

เป็ลื่อง ณ นคร (2528) ให้ความหมายว่า การเขียน คือ การใช้ตัวอักษรในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจ (อ้างถึงใน เพ็ญศรี กันกา, 2536)

เออร์มสเซอร์ (Imscher, 1981) กล่าวถึงการเขียนว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อความ และยังเป็นสื่อที่ใช้ในการสะท้อนความคิด ประสบการณ์ ความรู้สึกของผู้เขียน

ฟินอคเชียโร (Finocchiaro, 1974) ใ้คำอธิบายความหมายของการเขียนว่า การเขียน คือ การแสดงความคิด สิ่งที่มีอยู่ในใจ อารมณ์ และประสบการณ์ ซึ่งอาจจะเป็นประสบการณ์ทางตรง หรือทางอ้อมมาเลือกและเรียบเรียง โดยอาศัยรูปแบบ และศิลปะในการถ่ายทอดออกมาในลักษณะของตัวอักษร

เมอร์เรย์ (Murray, 1982) ได้กล่าวถึงการเขียนว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้กระตุ้นให้เกิดกระบวนการทางความคิด ในการนำความรู้ ความจำเดิม มาใช้ถ่ายทอดเป็นตัวอักษรที่สามารถสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเขียนอีกหลายท่าน ซึ่งพอสรุปได้ว่า การเขียน คือ การสื่อสารโดยการเรียบเรียงความรู้ ความคิด และความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้เขียนออกมาเป็นตัวอักษร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตามความต้องการของผู้เขียน การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย การเขียนที่ไม่ทราบความหมายจะไม่เรียกว่าเป็นการเขียน จะถือว่าเป็นเพียงการจารึกตัวอักษรลงบนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการเขียนจะต้องเป็นการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย เรียบเรียงใจความตามลักษณะโครงสร้างของภาษาที่ใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้น ๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหารได้ถูกต้อง

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งในทักษะทั้งสี่ของการใช้ภาษา ที่มีความสำคัญมากในการติดต่อที่มีความหมาย และปรากฏเป็นหลักฐานที่มั่นคง ไม่ลบเลือนเร็วเหมือนคำพูด การเขียนจึงสามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้ดีแม้ในระยะทางไกล แต่การที่จะสื่อสารได้ดีนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการเขียน เช่น สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายในสิ่งที่ตนเขียนได้ เป็นต้น การเขียนจึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ รู้จักอ่านมาก ฟังมาก เพื่อนำข้อมูลจากการอ่าน และการฟัง มาเป็นแนวทางในการเขียน การเขียนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการเขียนมีบทบาทต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการเขียนจดหมาย รายงาน คำร้อง บันทึก สัญญา หรือการเขียนอื่น ๆ

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

ทักษะภาษาไทยประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะทั้ง 4 นี้ ร่องรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ อุษยา (2505) ได้ให้ความเห็นว่าการเขียนเป็นสาขาใหญ่ในการเรียนภาษาไทย มีความสำคัญอันดับสองรองจากการอ่าน นอกจากนั้นยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นักเรียนต้องอาศัยการเขียนในการบันทึก การทำหัวข้อเกี่ยวกับ

ความรู้ หรือย่อบทสรุปเพื่อประโยชน์ในการจำ การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ตลอดจนความจริงที่ตนประสบจนจำได้ การเขียนจึงให้ผลทางการศึกษาแก่นักเรียน แม้ในชีวิตที่พ้นจากโรงเรียน และไปประกอบอาชีพแล้วก็ตาม การเขียนยังคงเป็นสิ่งจำเป็น

การเขียนมีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ สามารถสร้างนักเรียนให้มีบุคลิกภาพที่ดี ได้ ดังที่ เบล็อง ณ นคร (2528) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนจะช่วยสร้างบุคลิกภาพของนักเรียนให้เกิดนิสัย รักสวยรักงาม มีความเป็นระเบียบและรอบคอบ ตลอดจนเน้นให้เห็นว่าการเขียนเป็นการฝึกการสังเกตพิจารณา เป็นทางแห่งความรู้ ขณะเขียนนักเรียนจะต้องใช้ความสังเกตในการวางสระวรรณยุกต์ ช่องไฟ และตัวสะกดของคำ การรู้จักสังเกตดังกล่าวจะเป็นการเชื่อมโยงไปสู่การสังเกตเรื่องอื่น ๆ ด้วย

ส่วน วรรณี โสมประยูร (2539) ได้สรุปถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งตนเคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องและผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปสู่อีกสมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่าน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ตามความประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสัมพันธ์ของคนในชาติ
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติ และเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้
9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองใน

การแสดงความรู้สึกและแนวความคิด

10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

ความสามารถในการเขียน

นักภาษาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางภาษา ได้กล่าวถึงความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้

ความสามารถในการเขียนมีหลายประการ แฮริส (Harris, 1974) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการเขียนว่าควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเขียน ดังนี้ คือ

1. เนื้อหา (content) ได้แก่ สารการเขียน ตลอดจนความนึกคิดที่แสดงออกมา
2. รูปแบบ (form) ได้แก่ การเรียบเรียงเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องกัน
3. ไวยากรณ์ หรือ หลักภาษา (grammar) ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ถูกต้อง
4. สิลลาภาษา (style) ได้แก่ การเลือกใช้คำ สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน
5. กลไกทางภาษา (mechanics) ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง

นอกจากนี้ จาคอบส์ (Jacobs, 1981) ได้เสนอองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนซึ่งแตกต่างไปจากแฮริสบ้างดังนี้

1. เนื้อหา (content) ได้แก่ ความรอบรู้ในเรื่องที่เขียน ความมีแก่นสาร การเขียนขยายใจความได้อย่างสมบูรณ์
2. การเรียบเรียงเรื่องราว (organization) ได้แก่ การเรียบเรียงเนื้อหาได้สมเหตุสมผล มีการใช้คำหรือวลีเพื่อแสดงการเชื่อมโยงของข้อความ มีข้อความสนับสนุนความคิดเห็นได้อย่างกะทัดรัด ชัดเจน
3. คำศัพท์ (vocabulary) ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับเนื้อความนั้น ๆ โดยสามารถใช้คำได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ด้วย
4. การใช้ภาษา (language use) ได้แก่ การใช้โครงสร้างของประโยคได้ถูกต้อง

และคำนึงถึงเรื่องหน้าที่ของคำ

5. กลไกทางภาษา (mechanic) ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดคำได้อย่างถูกต้อง

ความสามารถในการเขียนอีกประการหนึ่ง คือ ผู้เขียนต้องเขียนอธิบายอย่างชัดเจน ดังที่วาเล็ท (Valette, 1977) ได้กล่าวว่าความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถที่ผู้เขียนจะต้องเขียนแสดงออกอย่างชัดเจน และเต็มที่ในการเขียนอธิบายสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ เพราะผู้เขียนไม่มีโอกาสให้คำอธิบายข้อสงสัยแก่ผู้อ่านได้ในทันทีทันใด ซึ่งผิดกับความสามารถในการฟัง หรือการการอ่านที่ผู้ฟังหรือผู้อ่านจะได้รับฟัง และเห็นข้อความจากผู้อื่น จึงมีบทบาทเพียงแต่ตีความหรือวิเคราะห์ว่าตนกำลังได้ยิน หรืออ่านอะไร ส่วนในการพูดผู้พูดสามารถแสดงความคิด ความรู้สึกของตนเองและมีโอกาสให้คำอธิบายสอดแทรกในบทสนทนาได้

การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการเขียน ฮีทตัน (Heaton, 1977) ได้กล่าวว่า ผู้ที่จะเขียนได้ต้องมีพื้นฐานในด้านการฟัง การพูด และการอ่านมาก่อน นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องมีความรู้ ความสามารถทางด้านการใช้ภาษาได้ถูกต้อง ตามกฎไวยากรณ์ อีกทั้งใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ ผู้เขียนยังต้องมีความรู้ ความสามารถด้านลีลาการเขียน คือ สามารถที่จะเลือกใช้สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะตัวสำหรับผู้เขียนเอง

อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการเขียนมิได้มีความหมายเพียงแต่การเขียนประโยคได้ถูกต้องเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ไวท์ (White, 1980) ได้กล่าวว่าความสามารถในการเขียนยังรวมถึงความสามารถในการเขียนประโยคสื่อสารออกมาได้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะเขียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงลีลาเฉพาะตัวของผู้เขียน (style) และเอกภาพของเรื่อง (unity) ด้วยเช่นกัน

นอกจากนักการศึกษาต่างประเทศจะให้ความหมายของความสามารถในการเขียนไว้ดังกล่าวแล้ว นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของความสามารถในการเขียนไว้คล้ายกัน ดังเช่น

บุญศิริ ผ่องอักษร (2524) กล่าวถึงความสามารถในการเขียนว่า ความสามารถนี้จะเกิดได้ต้องอาศัยการฝึกฝนเรียงเรียงความคิดต่าง ๆ (ที่จะออกมาในรูปประโยค) เพื่อประกอบกันเป็นเนื้อความที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเจ้าของภาษา ดังนั้นผู้สอนการเขียนต้องสอนอย่างมีแบบแผน

และเป็นขั้นตอน ผู้สอนจะคิดสรุปง่าย ๆ ไม่ได้ว่า ถ้าผู้เรียนมีความรู้ด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และสามารถเขียนประโยคได้แล้ว ผู้เขียนจะมีความสามารถเขียนได้ดีด้วย

รสริน ววรรณะภัก (2530) ได้กล่าวถึงเรื่องความสามารถในการเขียนไว้ว่า ผู้เรียนควรจะมีความรู้ ความสามารถสองด้านคือ ความรู้ด้านเนื้อหาทางภาษาในการที่จะเขียนประโยคได้ถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ และ ความสามารถในการเขียนประโยคสื่อสารออกมาได้อย่างเหมาะสม และตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะเขียน

จากความหมายของความสามารถทางการเขียนที่นักศึกษาทั้งต่างประเทศและไทยได้ให้ไว้ข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความสามารถทางการเขียนเป็นความสามารถในการสื่อความหมายด้วยตัวอักษร ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยที่การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาสื่อเพื่อความหมาย ฉะนั้นความสามารถทางการเขียนจึงไม่ได้เป็นความสามารถเพียงแต่การเขียนประโยคออกมาเท่านั้น แต่ความสามารถทางการเขียนยังมีความหมายครอบคลุมถึงความสามารถในการเรียบเรียงประโยคต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องอย่างมีเอกภาพ (unity) และมีการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาหรือลีลาภาษา (style) ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ความสามารถทางการเขียนเช่นนี้ต้องเกิดจากการฝึกฝนการเรียบเรียงความคิดต่าง ๆ ออกมาเป็นสำคัญ

การเขียนในระดับประถมศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กล่าวถึง การเขียนซึ่งแยกตามระดับชั้นดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

ฝึกคัดลายมือ เขียนสะกดคำ ประสมอักษร เขียนคำ วลี ประโยค ตามที่กำหนดให้ ฝึกเขียนคำตามคำบอก เขียนอธิบายภาพ เขียนเล่าเรื่อง

2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

ฝึกคัดลายมือ เขียนสะกดคำ ประสมอักษร เขียนคำ วลี ประโยค และข้อความ ตามที่กำหนดให้ ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ฝึกเขียนตามคำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตอบคำถาม บันทึกความรู้จากการอ่าน และการฟัง

บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน เขียนคำอธิบาย บรรยายภาพ เขียนจดหมาย ย่อความ เขียนกรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนข้อความในโทรเลข คำขวัญ คติพจน์ เขียนเรื่องจากจินตนาการ เขียนคำสัมผัสคล้องจอง และบทร้อยกรองง่าย ๆ

3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ฝึกคัดลายมือ และเขียนคำ วลี ประโยค ข้อความตามที่กำหนดให้ ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ฝึกเขียนตามคำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน คั่งคำถาม ตอบคำถาม บันทึกความรู้จากการอ่าน และการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การเขียนสรุปความ การเขียนแผนที่และแผนผังอย่างง่าย การเขียนคำแนะนำสั่งสอน คำตักเตือน คำอธิบาย ความคิดเห็นประกอบเหตุผล คำวิพากษ์วิจารณ์เรื่องจากการฟังและการอ่าน เขียนจดหมาย เขียนย่อความ เขียนกรอกแบบรายการต่าง ๆ บัตรเชิญ บัตรอวยพร เขียนโฆษณาสินค้า หรือโฆษณา เชิญชวน เขียนตอบคำถาม หรือย่อเรื่องจากวรรณคดีที่อ่าน เขียนเรื่องจากจินตนาการ คำขวัญ คติพจน์ คำสัมผัสคล้องจอง เขียนบทร้อยกรองง่าย ๆ คัดลอกข้อความที่มีคติสอนใจ หรือสำนวนภาษาที่ดีจากเรื่องที่อ่านและเขียนเรื่องประกอบภาพ

จากทักษะการเขียนซึ่งกำหนดให้สอนในระดับประถมศึกษาดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเขียนในระดับศึกษามี 2 ลักษณะ คือ การเขียนร้อยแก้ว เช่น เขียนเล่าเรื่อง เขียนรายงาน เขียนอธิบายภาพ เป็นต้น และการเขียนร้อยกรอง เช่น การเขียนคำสัมผัส คำคล้องจอง บทร้อยกรอง เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการสอนการเขียนในระดับประถมศึกษา

ในการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องดำเนินการสอนตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแม่บทที่ครูต้องทำความเข้าใจหลักสูตรให้ลึกซึ้ง รวมทั้งกระบวนการถ่ายทอดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ในการสอนเขียนตามระดับชั้น ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้องสวยงาม สื่อความได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน มีนิสัยที่ดีในการเขียนรักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบ สวยงามและสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์ เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความนึกคิดอย่างเสรี และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์ เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความนึกคิดอย่างเสรี และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเขียนในระดับประถมศึกษานั้น จะเห็นได้ว่า มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และขอบข่ายของการเขียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ โดยที่นักเรียนสามารถใช้ความคิดและจินตนาการของตนเองอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

หลักสำคัญในการสอนเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ด้วยเหตุที่การเขียนเป็นทักษะที่ยู่ยาก ซับซ้อน และต้องใช้ศิลปะในการเขียนเรียบเรียงข้อความให้ถูกต้องตามหลักภาษา ดังนั้นการสอนการเขียนแก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา ครูจะต้องทราบและเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตรการเขียนในวิชาภาษาไทย จากนั้นครูจะต้องศึกษารูปแบบการเขียน และวิธีการเขียนในแต่ละระดับ ทั้งนี้เพื่อให้ได้เตรียมวิธีจัดกิจกรรมอันจะส่งเสริม หรือเอื้ออำนวยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนได้อย่างถูกต้อง

การสอนการเขียนต้องอาศัยวิธีการต่าง ๆ อย่างมีแบบแผนและมีขั้นตอน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีในการเขียน และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนของตนได้

ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาหลายท่าน ได้เสนอหลักสำคัญในการสอนเขียน ไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย (2526) ได้เสนอหลักสำคัญบางประการ ในการสอนเขียนไว้ ดังนี้

1. ก่อนที่จะลงมือสอน ครูควรจะได้ทดสอบความสามารถในการเขียนของนักเรียนในกรณีไม่มีข้อสอบมาตรฐาน ครูควรสร้างข้อสอบขึ้นไว้เอง เพื่อวัดความสามารถในการสะกดคำ ความสามารถในการใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ
2. ครูควรจะได้ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีความสามารถในด้านการเขียน การส่งสารโดยการเขียน และพยายามชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนก็อาจจะเปิดการเขียนเป็นอาชีพ ซึ่งนอกจากจะมีรายได้ดีแล้ว ก็ยังมีเกียรติในสังคมอีกด้วย
3. ในการสอนการเขียนแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ประสงค์ในการเขียนแต่ละครั้งอย่างชัดเจน พร้อมทั้งทราบประโยชน์ของการฝึกฝนทักษะนั้น ๆ ด้วย และหากเป็นไปได้ ครูควรจะให้นักเรียนร่วมตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียนด้วย
4. ในการสอนทักษะการเขียนนั้น นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการเสนอหัวข้อเรื่องหรือมีโอกาเลือกเรื่องที่จะเขียนพอสมควร
5. การสอนทักษะการเขียนไม่ควรจะแยกออกมาจากทักษะอื่น ๆ ควรสอนให้สัมพันธ์กันไป และหากมีโอกาสก็ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ เช่น ศิลปะ สังคมศึกษา เป็นต้น
6. ครูควรพยายามใช้กลวิธีการจูงใจ และการเสริมกำลังใจหลาย ๆ รูปแบบและทำเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาที่ทำการสอน
7. ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดกิจกรรมและการมอบหมายงานควรให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน
8. ครูควรมอบหมายงานที่มีระดับความยากง่าย ความสั้นยาว และความสลับซับซ้อนแตกต่างกันไปในแต่ละครั้ง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในการเขียน
9. ในการสอนทักษะการเขียน ครูควรจะใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจ มีชีวิตชีวา และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะเขียน
10. ครูควรจะได้จัดกิจกรรมประกอบการสอนหลาย ๆ ประเภท นักเรียนก็ควรจะได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย และกิจกรรมการเขียนนั้นก็ควรจะเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้มาก
11. ในการสอนทักษะการเขียนที่จะให้ได้ผลดีนั้น ครูควรจะได้ใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนนั้นนอกจากช่วยเร้าความสนใจแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจบทเรียนเร็วและ

ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

12. ครูควรจะได้วางแผนการสอนแต่ละครั้งแต่ละเรื่องอย่างละเอียดควรจะมีวัตถุประสงค์ และควรเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถเน้นพฤติกรรมกาเขียนของนักเรียนอย่างเด่นชัด การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมที่จะให้ทักษะกาเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ พร้อมทั้งอุปกรณ์ และการประเมินผลด้วย

13. การสอนทักษะกาเขียนนั้น ควรจะให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์กาเขียนประเภทต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนโดยมีหลักเกณฑ์ นอกจากนั้นยังช่วยให้กาประเมินผลง่ายขึ้น นักเรียนเองก็สามารถปรับปรุงทักษะกาเขียนของตนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

14. ในกรณีที่นักเรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียน ครูอาจจะช่วยได้โดยสร้างสถานการณ์ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียน

15. เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียน พร้อมทั้งเขียนติชมให้ชัดเจน เพื่อนักเรียนจะได้ทราบว่าตนมีข้อดี ข้อด้อยอย่างไร ทั้งนี้เป็นการช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการเขียนต่อไป

16. นักเรียนควรจะได้มีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินกาเขียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ทราบว่าแนวทางในการวัดผลเป็นอย่างไร และยังเป็นกาฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้เหตุผล และวิจารณ์ญานด้วย

17. นอกจากสอนเขียนในชั้นเรียนตามปกติแล้ว ครูควรจะได้จัดกิจกรรมหรือมอบหมายให้นักเรียนไปทำนอกชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเขียนได้อย่างสม่ำเสมอ

จิตต์นิภา ศรีไสย์ และ อัจจิมา เทวกุล (2526) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนกาเขียนสำหรับครูไว้ดังนี้

1. ครูควรเพิ่มงานเขียนให้แก่นักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เช่น เขียนบันทึกประจำวัน เขียนอนุทินชีวิต เขียนรายงานการประชุม เป็นต้น

2. การให้งานเขียนแก่นักเรียนแต่ละครั้ง ครูควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเขียนของนักเรียนด้วย เช่น หัวข้อเรื่องควรน่าสนใจ เวลาและสถานที่ควรเหมาะสม และควรมีแหล่งค้นคว้าที่นักเรียนสามารถไปหาข้อมูลมาประกอบงานเขียนได้

3. ครูควรมีวิธีการสอนให้เข้าใจนักเรียน โดยให้หัวข้อที่น่าสนใจในการเขียน แนะนำวิธีการเขียน ตลอดจนตรวจและให้คำติชมเกี่ยวกับงานเขียนนั้น ๆ เพื่อนักเรียนจะได้เกิดกำลังใจ และจะได้แก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้ถูกต้อง

4. ครูควรให้งานเขียนและแบบฝึกหัดการเขียนแก่นักเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อที่จะให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาการเขียนได้เต็มที่
5. ครูควรยกตัวอย่าง อ่าน หรือนำงานเขียนที่ดีให้นักเรียนได้มีโอกาสอ่าน หรือฟังเพื่อให้เป็นตัวอย่าง ซึ่งอาจเป็นตัวอย่างที่ดีในระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน หรือตัวอย่างที่ประกวดได้รางวัลชนะเลิศก็ได้
6. ครูควรเน้นให้งานเขียนที่ท้าทายความสามารถ และส่งเสริมความคิดอิสระ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์แก่นักเรียนให้มากขึ้น
7. ครูควรเปลี่ยนบรรยากาศในการเขียนบ้าง นอกจากในห้องเรียน เช่น ในห้องสมุด ได้ต้นไม้ที่ร่มรื่น เป็นต้น
8. ครูควรพิจารณาความพร้อมในการเขียนของนักเรียน เช่น ความตั้งใจเขียน การเหนื่อยเพลียมาจากวิชาอื่น ๆ เป็นต้น
9. ครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ควรจะนำการเขียนไปใช้ในทุก ๆ วิชาที่ใช้ภาษาไทยในการสอน เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย เป็นต้น
10. ครูควรทบทวนในเรื่องการเขียนตัวการ์วันต์ และการลำดับเรื่องในการเขียนของนักเรียนให้ถูกต้อง และควรลดเวลาให้กับการสอนเขียนอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจแก้ผลงานของนักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

การปฏิบัติตามข้อเสนอดังกล่าว ครูสามารถจัดกิจกรรมในการเขียน โดยใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอน และอาจจะสอนการเขียนให้สัมพันธ์กับการสอนวิชาอื่น ๆ ซึ่งข้อเสนอเหล่านี้เน้นให้ครูเอาใจใส่ต่อการสอน เพราะการสอนการเขียนต้องอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดพัฒนาการที่ดีในการเขียน และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียนอีกด้วย

สมพร มั่นตะสูตร (2526) ได้เสนอแนะการสอนเขียน กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง ครูอาจชี้แนะเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
2. ชักชวนให้นักเรียนเกิดความคิด อยากแสดงออกทางความคิดผ่านการเขียนด้วยการชักชวนสนทนาถึงสิ่งที่น่าสนใจที่อยู่รอบตัว อาจเป็นสิ่งแวดล้อม เหตุการณ์ หรือข่าวประจำวัน
3. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม เช่น หุ่นรูปสัตว์ต่าง ๆ ภาพ หุ่นจำลอง ของจริง เพื่อฝึกให้เขียนบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร หรือเขียนเรื่องราว

4. นำตัวอย่างงานเขียนที่ดี ๆ มาให้นักเรียนอ่านให้มาก ๆ
5. ให้นักเรียนผูกเรื่องจากคำศัพท์ที่ครูกำหนดให้ หรือให้นักเรียนรวบรวมคำแปลก ๆ จากหนังสือพิมพ์มาผูกเรื่องใหม่ เป็นการส่งเสริมจินตนาการ
6. ครูและนักเรียนช่วยกันวางโครงเรื่องที่น่าสนใจ แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องตามโครงเรื่องที่ได้ออกไว้
7. เมื่อพบข้อบกพร่อง ไม่ว่าจะเป็นการลำดับเรื่องราว การใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร การผูกประโยค ครูต้องแก้เป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทุกคน และนำข้อบกพร่องมาเสนอหน้าชั้น พร้อมแก้ไขให้ดูเป็นแบบอย่าง
8. คัดผลงานเขียนที่ดีของนักเรียนในชั้นมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง เพื่อส่งเสริมในด้านกำลังใจที่จะเขียนให้ดีขึ้น
9. ให้นักเรียนแสดงอารมณ์ของตน และพฤติกรรมที่นักเรียนคิดว่าตนเองจะทำเมื่อเกิดอารมณ์ต่าง ๆ เช่น รัก โกรธ เกลียด เงา เป็นต้น

ทัศนีย์ สุขเมธี (2527) ได้เสนอหลักสำคัญที่ต้องคำนึงในการสอนการเขียนไว้ดังนี้

1. ควรให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเขียน ตลอดจนการใช้ภาษาเขียนที่เหมาะสม และให้นักเรียนทราบหลักเกณฑ์ และครูจะต้องวัดผลด้วย
2. ควรให้นักเรียนได้ฝึกเขียนบ่อย ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยให้หาข้อมูลจากข้อเท็จจริง หรือจากประสบการณ์มาประกอบการเขียน
3. เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของนักเรียน
4. ให้นักเรียนเห็นตัวอย่างของการเขียนที่ดี และสำนวนโวหารต่าง ๆ
5. ครูต้องให้คำแนะนำ และมีการตรวจแก้ไขให้

กวรรณิการ์ พวงเกษม (2531) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูในการสอนเขียน ดังนี้

1. ต้องเร้าให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียน การเร้านั้นอาจใช้อุปกรณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ
2. ให้อ่างอย่างหยาบ ๆ ให้เสร็จครึ่งหนึ่งก่อนในชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วเขียนเพิ่มเติมใหม่ ซึ่งเป็นการวัดผลด้วยตนเอง
4. ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันประเมินผลการเขียนนั้น
5. ครูเป็นผู้ประเมินผลเอง และให้นักเรียนแก้ไขใหม่

6. อ่านนิทาน โคลงให้นักเรียนฟังมาก ๆ เพื่อความสนุกสนาน หากนักเรียนได้มีส่วนร่วมบ้าง เช่น ช่วยกันตอบปัญหา ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง ช่วยกันเล่า จะทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น
7. ส่งเสริมให้นักเรียนเขียนมาก ๆ ให้ลองเขียนสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
8. ให้กำลังใจโดยยกย่องชมเชยผลงานเมื่อเห็นสมควร แต่ไม่แสดงให้มากเกินไป จนทำให้นักเรียนไม่พยายามทำให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม
9. ไม่บังคับให้นักเรียนเขียน หากไม่อยากเขียนอาจให้เล่าเรื่องประกอบภาพก็ได้

วรวรรณ เกตุอร่าม (2531) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนการเขียนไว้ว่า ครูควรวินิจฉัยความรู้พื้นฐาน โดยทดสอบความสามารถด้านการเขียนของนักเรียน อันจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน เช่น การวัดสมรรถภาพด้านการเขียนสะกดคำ การเขียนประโยค การเรียงลำดับเรื่องราว การเลือกสำนวนโวหารให้สัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดให้เป็นต้น มีกิจกรรมที่มอบหมายงานตามความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล สอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ การสอนควรมีหลายรูปแบบ และควรสร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าสนใจ มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำซากจำเจ กระตุ้นหรือเสริมแรงหรือให้กำลังใจ ชี้แจงให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของผู้ที่มีความสามารถด้านการเขียน เพื่อนักเรียนจะได้เกิดความมานะ พากเพียร ตั้งใจฝึกทักษะการเขียนต่อไป ครูควรตรวจผลงานการเขียนของนักเรียน โดยเขียนติชม ชี้แจงข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ชัดเจน ส่งคืนให้นักเรียนได้รู้ผลการทำงานของตน และปรับปรุงแก้ไขส่วนที่เคยบกพร่องไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีกในการทำงานครั้งต่อไป (อ้างถึงใน เพ็ญศรี กันกา, 2536)

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535) ได้เสนอหลักการสำหรับครูในการสอนเขียน ดังนี้

1. ถ้าจะให้นักเรียนเขียนโดยเสรี ครูต้องไม่เข้มงวดมากนัก เช่น ถ้านักเรียนสะกดผิด หรือวางรูปประโยคไม่ถูกต้อง ไม่ต้องให้แก้ไข เพราะการแก้ไขจะทำให้นักเรียนเบื่อ เกิดความท้อแท้ ครูควรปล่อยให้ผ่านไปก่อน โดยบันทึกข้อผิดพลาดไว้ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมฝึกข้อผิดพลาดในโอกาสต่อไป
2. ศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการเขียนของนักเรียน เช่น สมาธิในการเขียน ความสนใจ ความตั้งใจต่อสิ่งที่เขียน อุปสรรคและข้อขัดข้องที่ทำให้นักเรียนไม่มีพัฒนาการในด้านนี้เท่าที่ควร
3. จัดประสบการณ์ที่ยั่วยุให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียน ที่จะแสดงออกเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิด ความฝัน หรือจินตนาการออกมาในรูปของการเขียน ไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง โดยที่นักเรียนไม่รู้ตัวว่าเขาถูกบังคับให้ทำ เขาทำเพราะอยากทำเอง

4. ในการตรวจผลงาน ถ้าครูพบตอนที่เขียนได้ดีเด่น ควรทำเครื่องหมายไว้เป็นพิเศษ นักเรียนจะได้ทราบความสามารถของตนเอง ถ้ามีข้อบกพร่องในคอนใดควรเรียกนักเรียนมาตามเหตุผล แล้วอธิบายข้อผิดพลาดให้เขาได้รับทราบ

5. นำผลงานของนักเรียนที่ดีเด่นแสดงให้เพื่อนชม หรืออ่านให้เพื่อน ๆ ฟังในบางโอกาส หรือในบางครั้งอาจจะจัดประกวดการเขียนเพื่อเป็นการสร้างความสนใจ

6. สนับสนุนให้นักเรียนเขียนด้วยลายมือที่ถูกต้องแบบและสวยงาม ซึ่งจะเป็นผลดีแก่ตัวนักเรียนเองในภายหน้า

นอกจากนี้ วรรณิ โสมประยูร (2539) ได้กล่าวว่าเนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อน ดังนั้นครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่ใช้เป็นแนวทางในการสอนการเขียนดังนี้

1. ตัวนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนจะช่วยให้ครูวางแผนการสอนตั้งจุดมุ่งหมาย และเลือกวิธีการสอนการเขียนได้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ภูมิหลังของนักเรียนที่จำเป็นในการพัฒนาการเขียนมีดังนี้

1.1 ความพร้อมของนักเรียน นักเรียนจะพัฒนาการเขียนได้ดี จำเป็นต้องมีความพร้อมทางกายและสมอง ครูจำเป็นต้องทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีความพร้อมทางกาย และสมองมากน้อยต่างกันอย่างไร เพื่อหาวิธีปลูกฝังความพร้อมทางการเขียนของนักเรียน

1.2 ความสามารถในการถ่ายทอดและการรับรู้ของนักเรียน นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการรับความรู้และแสดงความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจแตกต่างกัน ดังนั้นครูจะต้องรู้และเข้าใจความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เพื่อสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริม หรือพัฒนาการเขียนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้

1.3 ความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ของนักเรียน เนื่องจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถพัฒนาการเขียนได้ ดังนั้นครูจึงควรเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนทุกคน เมื่อทราบว่านักเรียนคนใดมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาน้อย ก็ควรหาวิธีปลูกฝังให้เกิดมีขึ้นในตัวนักเรียนให้มากขึ้น แล้วการพัฒนาการเขียนก็จะดีขึ้นด้วย

1.4 ความสนใจและศรัทธาในตัวนักเรียน โดยธรรมชาตินักเรียนจะสนใจสิ่งใกล้ตัวที่มีประโยชน์และคุณค่าต่อตัวนักเรียนเอง สิ่งที่มีประโยชน์และคุณค่าก็คือ นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย กิจกรรมนั้นจึงไม่ควรยากเกินความสามารถที่นักเรียนจะทำ รวมทั้งนักเรียนจะต้องได้รับรางวัล ซึ่งรางวัลในที่นี้ หมายถึงการรู้ผลสำเร็จในการกระทำกิจกรรมนั้นทันที กล่าวคือ นักเรียนต้องการรู้ความก้าวหน้าในการทำงาน การได้รับคำชมเชย และอื่น ๆ

2. ตัวครู ในการพัฒนาการเขียนของนักเรียน ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ นักเรียนพัฒนาการเขียนได้มากหรือน้อยดังนั้นจึงควรกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตัวครูเพื่อเป็น หลักการในการพัฒนาการเขียนให้กับนักเรียน ดังนี้

2.1 ความรู้ตามหลักภาษาไทย

2.2 ความรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการเขียนแต่ละครั้ง ซึ่งครูจำเป็นต้องเข้าใจ จุดมุ่งหมายหรือแนวคิดของการเขียน เพื่อจะได้ปลูกฝังแนวคิดนี้ให้กับนักเรียน

2.3 เจตคติของครูที่มีต่อการเขียนในขณะสอน ถ้าครูมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนโดย พุทธิถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเขียนที่มีต่อตนเอง ต่อคนอื่น และต่อสังคม นักเรียนก็จะมีเจตคติ ที่ดีต่อการเขียนตามครูไปด้วย

3. วิธีสอนของครู การพัฒนาการเขียนให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นนั้น สิ่ง ที่สำคัญที่สุดได้แก่ "วิธีสอนของครู" เพราะวิธีสอนเป็นวิธีฝึกฝนทักษะโดยตรง ดังนั้นในการสอนเพื่อ พัฒนาการเขียน ครูจึงควรคำนึงถึงแนวทางในการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียน ครูจะต้องวางแผน และทำแผนการสอน ระดับบทเรียน โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร วุฒิภาวะของนักเรียน สื่อที่ใช้ประกอบในการสอน และการประเมินผลเป็นหลักฐานสำคัญประการแรก

3.2 การเตรียมความพร้อมสำหรับบทเรียนใหม่ โดยครูนำประสบการณ์เดิมมา เป็นพื้นฐาน เพื่อถ่ายโยงให้เกิดความรู้ใหม่ เพื่อป้องกันความสับสนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนใหม่ ได้ชัดเจนขึ้น

3.3 การสอนให้เข้าใจความหมายคำและประโยค นอกจากใช้วิธีนำของจริง ของ จำลองและภาพมาสอนให้เข้าใจแล้ว ครูอาจใช้วิธีสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนเกิดแนวคิด และเข้าใจ ความหมายด้วยตนเอง

3.4 การสร้างบรรยากาศ นักเรียนจะเขียนได้ดีจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่ทำให้ รู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีอิสระ และมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนและครู ดังนั้นในการสอนเขียนครูจะต้องสร้างบรรยากาศที่อำนวยความสะดวกการพัฒนาการเขียนไปด้วยพร้อม ๆ กัน

3.5 การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนแต่ละครั้งให้ชัดเจน โดยการเขียน จุดมุ่งหมายของบทเรียน และให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายนั้นด้วย เพราะจุดมุ่งหมายจะช่วยกำกับ ทิศทางในการฝึกการเขียนให้ดำเนินกิจกรรมไปได้โดยมีประสิทธิภาพและราบรื่น

3.6 กิจกรรมที่ให้นักเรียนฝึกเขียน โดยทั่วไปกิจกรรมที่ฝึกควรเป็นเรื่องที่นักเรียน มีประสบการณ์มาก่อนจึงจะสามารถเขียนได้ดี เช่น ให้นักเรียนเขียนสถานที่ที่นักเรียนเคยไป แต่ ละคนก็สามารถเขียนเรื่องที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ของคนได้

3.7 วิธีฝึกการเขียน ต้องมีการส่งเสริมให้ฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องตลอดเวลา นอกจากนี้ ครูยังต้องวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเขียนตามลำดับขั้น ฝึกจากสิ่งที่ง่ายใกล้ตัวนักเรียนแล้วค่อยๆ เพิ่มทีละน้อยตามระดับวุฒิภาวะ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

3.8 การใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ การเขียนเป็นเรื่องยาก บางครั้งนักเรียนต้องการเวลาสำหรับคิด เมื่อให้นักเรียนเขียนในเวลาจำกัดนักเรียนก็อาจเขียนไม่ได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์และจัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดความประทับใจ หรือมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดอย่างลึกซึ้งนักเรียนก็จะเขียนได้ เช่น ครูนำภาพน้ำตกมาให้นักเรียนดู แล้วให้บรรยายความรู้สึกที่มีต่อภาพนั้น นักเรียนก็จะเขียนได้ง่ายกว่าที่ครูให้นักเรียนนึกขึ้นเอง

3.9 การทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การเสริมแรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการฝึกการเขียน

3.10 การส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ การเขียนต้องการความรู้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นตัวแทนการแสดงความคิด ได้แก่ การรู้จักคำ รู้จักประโยค และมีประสบการณ์ต่าง ๆ โดยครูควรจัดทัศนศึกษาบ้าง ให้นักเรียนได้อ่านหนังสือในเวลาว่างบ้าง เป็นต้น

3.11 การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสดฝึกการเขียนมาก ๆ เช่น ให้นักเรียนเขียนบทละครเพื่อแสดงในการสอนพูด เขียนประวัตินักวิทยาศาสตร์ หรือเขียนคำขวัญในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น

3.12 กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาการเขียนให้กับนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เช่น กิจกรรมประกวดการเขียนโฆษณา การเขียนคำขวัญ การเขียนเรียงความ การเขียนบรรยายภาพ เป็นต้น

3.13 การประเมินและติดตามผล การประเมินผล และติดตามผลเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาการเขียน เพื่อดูความก้าวหน้าและแก้ไขปรับปรุง สร้างเสริมทักษะการเขียนให้พัฒนาสูงขึ้นตามศักยภาพและระดับวุฒิภาวะของนักเรียน นอกจากนี้ การประเมินผลยังเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนที่ตั้งใจเรียน ได้พยายามพัฒนาการเขียนของตนให้เพิ่มมากขึ้นด้วย การติดตามผลนี้ควรควรทำสม่ำเสมอ ถ้ามีแผนภูมิการติดตามผลติดไว้ให้ดูด้วยก็จะเป็นเครื่องจูงใจนักเรียนได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การสอนการเขียนนั้นมีวิธีการที่สลับซับซ้อน และยากที่จะให้นักเรียนเขียนได้ดี บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่ครูก็สามารถจะช่วยนักเรียนได้ โดยการฝึกให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความคิดของตนเองออกมาอย่างอิสระ และควรฝึกให้นักเรียนเขียนอย่าง

ต่อมาเสมอ มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมความคิด ความสามารถของนักเรียนให้มากที่สุด และครูควรเป็นผู้ให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนอย่างทั่วถึงทุกคน นอกจากนี้ครูจะต้องส่งเสริมความสามารถ และเป็นกำลังใจให้นักเรียนได้ประสบผลสำเร็จในการเขียน

ปัญหาและข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียนประถมศึกษา

ศิรินพรัตน์ พิษานสมบัติ (2526) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียน ไว้

ดังนี้

1. การสะกด สะกดผิดในลักษณะต่าง ๆ เช่น

1.1 ตัวสะกด

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ทรมาน	ทรมาร
ปรากฏ	ปรากฏ

1.2 พยัญชนะต้น

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ชามซึ่ง	ทรามซึ่ง
ล้วน	ล้วน

1.3 ตัวการันต์

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
อารมณ์	อารมณ์
ศัพท์	ศัพท์

1.4 เสียงสั้นยาว

1.4.1 ทอนเสียงให้สั้นลง

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ประหลาด	ปลาด
รับประทาน	รับทาน

1.4.2 ยืดเสียงให้ยาวออก

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ประณีต	ปราณีต
ประณีประนอม	ปราณีประนอม

1.5 ตัดและเติมพยัญชนะ

ตัด

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
พรรณา	พรรณา
วรรณคดี	วรรณคดี

เติม

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
โตกเตรำ	โตรกเตรำ
ผูกพัน	ผูกพันธ์

1.6 จำเพาะประเภท

1.6.1 เรื่อง ร-ล

1.6.1.1 เขียน ร เป็น ล

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ร้าง	ด้้าง
พรวดพราว	พลวดพลาด

1.6.1.2 เขียน ล เป็น ร

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
กลับกลอก	กลับกรอก
เลี่ยนเสียง	เรียนเสียง

1.6.1.3 ร. ล. ทายไป

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
นำเกลียด	นำเกียด
มัดค้ำ	มัดค้ำ

1.6.1.4 มี ร. ล. ในคำที่ไม่เคยมี

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
เพาะปลูก	เพาะปลูก
เกียดคร้าน	เกลียดคร้าน

1.6.2 เรื่อง ร หัน กับ ไม้หันอากาศ

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
บันได	บรวไต

บรรทัด	บันทึก
1.6.3 เรื่องไม้มีวัน ไม้มีลาย	
<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ร้องไห้	ร้องไห้
เป็นไซ้	เป็นไซ้

1.6.4 เรื่องประวิสรรชนีย์

1.6.4.1 ที่ไม่ควรมี กลับมี

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ฉบับ	ฉบับ
เฉพาะ	เฉพาะ

1.6.4.2 ที่ควรมี กลับไม่มี

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
สะดวก	สะดวก
สะอาด	สะอาด

1.6.5 ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ผิด และบางทีก็ผันเสียงผิด

<u>คำถูก</u>	<u>คำผิด</u>
ไต่	ไต่
นะคะ	นะค่ะ

1.6.6 คำเฉพาะ เช่น ศัพท์วิชาการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ ประถมการณ์

สัมมนา ปฐมนิเทศ เป็นต้น

2. ใช้ถ้อยคำและสำนวนผิด

2.1 รูปลักษณะคำที่ใช้ผิดแบบแผน และวิธีการ

2.1.1 ใช้ลักษณะนามผิด

<u>ถูก</u>	<u>ผิด</u>
ไข่ 2 ฟอง	ไข่ 2 ใบ
ช้าง 1 เชือก	ช้าง 1 ตัว

2.1.2 ใช้ไม้ยมกผิดที่ คือ ใช้ในที่ทุกแห่งที่มีคำเป็นรูปเดียวกัน และเสียงเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่คำนั้นไม่ได้มาด้วยกัน ในลักษณะคำซ้ำ

<u>ถูก</u>	<u>ผิด</u>
เขาเคยมาทุกวัน วันนี้ไม่มา	เขาเคยมาทุกวัน ๆ นี้ไม่มา

สถานที่ที่เกิดเหตุ	สถานที่ ๑ เกิดเหตุ
2.1.3 ใช้บุพบทผิด และใช้ในที่ไม่ควรใช้	
<u>ถูก</u>	<u>ผิด</u>
ให้เสื้อแก่คนขอทาน	ให้เสื้อกับคนขอทาน
ถวายแก่พระภิกษุ	ถวายแก่ (ต่อ) พระภิกษุ

2.1.4 คำพ้องเสียงแต่มีความหมายต่างกัน

นำรัก	หน้าคา
ชิดคั่น	ชั้นบันได

2.2 คำที่ใช้ผิดความหมายในลักษณะต่าง ๆ

2.2.1 ใช้ถ้อยคำสำนวนผิดที่

<u>ถูก</u>	<u>ผิด</u>
วันนี้มีคนมาชุมนุมกันมากหน้า-หลายตา	วันนี้มีคนมาชุกชุมกันมากหน้า-หลายตา
เด็กถูกรถยนต์ทับตายคาที่	เด็กถูกรถยนต์ทับตายกับที่

2.2.2 ใช้คำและสำนวนผิดให้ความไม่เข้ากัน

<u>ถูก</u>	<u>ผิด</u>
คนอ่านชอบหนังสือเรื่องนี้เพราะ-เป็นเรื่องขบขัน	เรื่องนี้เป็นเรื่องขบขันเพราะคน-ชอบอ่านหนังสือ
เขามิวคล้ำและดำสันแข็งแรง	ถึงแม้เขาจะมิวคล้ำแต่ก็ดำสัน-แข็งแรง

2.2.3 ใช้คำที่ไม่จำเป็น

ถึงแม้จะตัดคำ ๆ นั้นออก ก็ไม่ได้ทำให้ความหมายของข้อความนั้นเปลี่ยนแปลงไป หรือคำที่แสดงความหมายที่รู้ ๆ กันอยู่แล้ว และจะเป็นอื่นไปไม่ได้ เช่น "มนุษย์เราที่เกิดมาในโลกนี้ทุกคน" ควรเขียน "มนุษย์ทุกคน" ก็พอแล้ว

2.2.4 ใช้ข้อความที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น

ถึงแม้จะเป็นชานเมืองที่ห่างไกลจากแสงสีของกรุงเทพฯ สักหน่อย แต่ ก็ยังไม่ตึกนัก

ประโยคที่ว่า "แต่ก็ยังไม่ตึกนัก" ไม่เป็นเหตุเป็นผลกับประโยคแรก

2.2.5 ใช้ภาษาพูดในการแต่งเรื่อง เช่น เยอะแยะ ก็ได้ ฯลฯ ต้องใช้ภาษาเขียน ยกเว้นในประโยคคำพูด จึงจะใช้ภาษาพูดได้

2.2.6 ใช้คำทูลทราที่ให้ความหมายไปคนละทาง เช่น ฉันทายกหางานก็
เพื่อเป็นการช่วยเศรษฐกิจของบ้าน

3. ใช้คำย่อ เช่น ร.ร. ใช้คำว่าโรงเรียน เพราะในการแต่งเรื่องจะใช้คำเต็ม
4. เว้นวรรค และย่อหน้าไม่ถูกที่ ทำให้เนื้อหาไม่ต่อเนื่องกัน เช่น
"น้องนั่งตา กลมชมพูแสงจันทร์" ประโยคที่ถูกตัดคือ "น้องนั่งตากกลมชมพูแสง
จันทร์" (ตาก-ลม)
5. การเรียงลำดับความไม่เป็นไปตามลำดับเนื้อเรื่อง ทำให้เนื้อเรื่องสับสน ไม่น่าอ่าน
6. เขียนโดยไม่มีจุดหมายของเรื่อง
7. ถ้อยคำสำนวนควรเกล้าให้สละสลวย
6. ชื่อเรื่องไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง

กรรมนิการ์ พวงเกษม (2535) ได้กล่าวว่าการเขียนของเด็กในระดับประถมศึกษาชั้นนั้นจะ
มีปัญหาและข้อบกพร่องซึ่งครูผู้สอนจะได้พบอยู่เสมอ ๆ ซึ่งมีหลายลักษณะดังนี้

1. เขียนพยัญชนะ สระ และเขียนคำไม่ได้ การเขียนพยัญชนะ สระ ไม่ได้ มักจะ
พบกับนักเรียนที่เริ่มต้นเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อนักเรียนเขียนพยัญชนะ
สระไม่ได้ นักเรียนเหล่านั้นจะเขียนคำไม่ได้ การเขียนคำไม่ได้นั้นพบในนักเรียนชั้นสูง ๆ เป็น
จำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่เขียนพยัญชนะและสระได้คล่องแล้ว แต่ยังไม่เขียนคำไม่ถูก ที่กล่าวว่าเขียน
พยัญชนะ สระ ไม่ได้นั้นมีหลายแบบ เช่น
 - 1.1 เขียนไม่เป็นรูปร่าง คือ อ่านไม่ออกว่าเขียนพยัญชนะอะไรและสระอะไร
 - 1.2 เขียนพยัญชนะหรือคำกลับ เขียนพยัญชนะกลับ เช่น "ต" เป็น
เขียนคำกลับ เช่น "ขน" เป็น "นข"
 - 1.3 เขียนพยัญชนะและสระไม่มีหัว เช่น "ปาดศิระะ" นักเรียนเขียนเป็น
"ปาดศิระะ" คำว่า "กึ่ง" นักเรียนเขียนเป็น "ก้ง"
 - 1.4 เขียนตัวพยัญชนะไม่อยู่บนเส้นบรรทัด คือ เขียนลอยเหนือเส้นบรรทัดบ้าง
ลงมาล่างเส้นบรรทัดบ้าง
2. สะกดคำผิด การเขียนสะกดคำผิดนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น
 - 2.1 วางสระและพยัญชนะไม่ถูกที่ เช่น คำว่า "แกด้ง" เขียนเป็น "แก้ดง"
คำว่า "ศิระะ" เขียนเป็น "ศรีระะ" ฯลฯ

2.2 คำพ้องเสียง นักเรียนเขียนคำพ้องเสียงผิด นักเรียนไม่ได้นึกถึงความหมายของคำ นักเรียนเขียนคำที่สะกดง่ายตามเสียงที่ได้ยิน เช่น เด็กคนนี้เป็นเด็กที่น่ารัก นักเรียนเขียนคำว่า "น่า" เป็น "หน้า" เขานับถือศาสนาพุทธ นักเรียนจะเขียนคำว่า "พุทธ" เป็น "พูธ" ฯลฯ

2.3 เขียนคำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดผิด เช่น วันนี้เป็นโอกาสดี นักเรียนจะเขียนคำว่า "โอกาส" เป็น "โอภาศ" นิทานเรื่องนี้พิสดาร นักเรียนจะเขียนคำว่า "พิสดาร" เป็น "พิศตาร" ฯลฯ

2.4 คำที่มีสระเสียงสั้นและเสียงยาวเขียนสลับกัน บางคำใช้สระเสียงสั้น นักเรียนเขียนเป็นสระเสียงยาว เช่น "ประณีต" นักเรียนเขียนเป็น "ปราณีต" คำที่ใช้สระเสียงยาว นักเรียนเขียนเป็นสระเสียงสั้น เช่น "หยากไย่" นักเรียนเขียนเป็น "หยักไย่"

2.5 เขียนคำที่มีตัวการันต์ผิด เช่น คำว่า "อารมณ์" นักเรียนจะเขียน "อารมย์" "พิชพันธุ์" นักเรียนจะเขียน "พิชพันธ์" ฯลฯ

2.6 เขียนคำควมกล้ำผิด เช่น คำว่า "ประปราย" นักเรียนเขียนเป็น "ปะปราย" คำว่า "กอกกิ้ง" นักเรียนเขียนเป็น "กอกกิ้ง" หรือ "กอกกิง" ฯลฯ

2.7 เขียนพยัญชนะบางตัวเบียดกัน บางตัวห่างออกไป เช่น คำว่า "แปรงลบกระดาน" นักเรียนเขียนเป็น "แปรง ลบ กระดาน" คำว่า "สมุด" เขียนเป็น "ส มุด"

2.8 เขียนคำที่มาจากภาษาต่างประเทศผิด เช่น คำว่า "ไนต์" เขียนเป็น "ไนต์" คำว่า "เสื้อเชิ้ต" เขียนเป็น "เสื่อเชิต" "เสื่อเชิต" ฯลฯ

3. เว้นวรรคตอนและย่อหน้าไม่ถูก เช่น "วันนี้มีการเปิดกีฬาที่โรงเรียนประถมสาธิต มศว นักกีฬาของทุกสปีนเข้าแถวพร้อมกันในเวลา 8.00 น." นักเรียนจะเขียนว่า "วันนี้มีการเปิดกีฬาที่โรงเรียนประถมสาธิตมศว นักกีฬาของทุกสปีนเข้าแถวพร้อมกันในเวลา 8.00 น."

4. ใช้คำไม่เหมาะสม นำภาษาพูดมาใช้ในภาษาเขียน เช่น "คุณจะ กิน เครื่องอะไร" จะต้องใช้ว่า "คุณจะดื่มเครื่องดื่ม อะไร" "วันนี้นักเรียนห้องเราขาดเรียนเยอะ" จะต้องใช้ว่า "วันนี้นักเรียนห้องเราขาดเรียนมาก"

5. เขียนคำที่ใช้อักษรย่อไม่ถูกต้อง เช่น "เดือนเมษายน" จะต้องเขียน "เม.ย." นักเรียนมักเขียน "มย." "พุทธศักราช" ต้องเขียน "พ.ศ." นักเรียนจะเขียน "พศ." ฯลฯ

6. เขียนประโยคผิด การเขียนประโยคผิดนั้น ได้แก่

- การเขียนประโยคคำถามภาษาพูด เช่น ฉันชอบทานก๋วยเตี๋ยว
- การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์ เช่น คุณพ่อเดินไปแล้วทียบรม
- เขียนประโยคที่ขาดกริยาสำคัญ เช่น มดแดงกลุ่มหนึ่งบนต้นมะม่วง
- เขียนประโยคโดยละคำบุพบท ทำให้ประโยคนั้นได้ความไม่ชัดเจน เช่น

แดงส่งจดหมายสู่ไปรษณีย์

7. ลำดับความคิดในการเขียนไม่ได้ ทำให้เรื่องสับสน วกวน ผู้อ่านไม่เข้าใจเรื่อง
ที่อ่าน (รัชณี ศรีไพรวรรณ, 2527 อ้างถึงใน กระณีการ์ พวงเกษม, 2535) เช่น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขียนเรื่อง วันฝนตก ตอนหนึ่งมีข้อความดังนี้
"...ฝนตกหนัก สายฝนสาดมาทุกทิศทาง น้ำท่วมถนนทุกสายจนกระทั่งฝนหยุดตกแล้วน้ำก็ยังไม่ลด
ฉันเดินทางร่วมไปโรงเรียนจนฉันเปียกไปทั้งตัว..."

จะเห็นว่าการลำดับเหตุการณ์วกวน อ่านแล้วไม่เข้าใจว่า เมื่อฝนหยุดตกแล้ว "ฉัน"
ยังเดินทางร่วมไปโรงเรียนและเปียกฝนไปทั้งตัว

ถ้าเขียนลำดับเหตุการณ์ใหม่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น ดังนี้

"ฝนตกหนัก ฉันเดินทางร่วมไปโรงเรียน สายฝนสาดมาทุกทิศทุกทาง จนฉันเปียก
ไปทั้งตัว น้ำท่วมถนนทุกสาย จนกระทั่งฝนหยุดตกแล้วน้ำก็ยังไม่ลด..."

8. ลายมืออ่านยาก การเขียนเป็นการแสดงความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้อื่น
ทราบ ถ้าลายมืออ่านยากผู้อื่นไม่สามารถจะนำความคิด ความเข้าใจนั้นไปใช้ประโยชน์ได้

9. ไม่มีความคิดในการเขียน จะเขียนด้วยความคิดของตนเองไม่ค่อยได้ จะต้อง
ลอกแบบ เลียนแบบ ไม่สามารถจะใช้คำ ใช้สำนวนภาษาให้สัมพันธ์เป็นเรื่องเป็นราวได้

จากรายงานการประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1-6 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ได้สรุปข้อบกพร่องในการ
เขียนของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ด้านการสื่อความ นักเรียนทั้งกลุ่มเก่งและอ่อนบกพร่องในเรื่องการสื่อความไม่
ชัดเจนมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการใช้คำได้แต่ไม่สอดคล้องกับเรื่อง หรือภาพ และการ
ไม่

สื่อความ หรืออ่านไม่ได้ความตามลำดับ

2. ด้านการใช้ภาษา ปัญหาในทำอันดับแรกของนักเรียนกลุ่มเก่งโดยภาพรวมทุกระดับชั้น ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การใช้คำ ประโยค ข้อความซ้ำ ๆ การเขียนคำผิด ตกแล้วทำให้ความหมายเปลี่ยน การใช้คำไม่เหมาะสม ภาษาไม่สละสลวย และการเขียนประโยคไม่สมบูรณ์ ตามลำดับ สำหรับนักเรียนกลุ่มอ่อน ปัญหาที่สูงอันดับแรกคือ การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์ รองลงมาคือ การใช้ภาษาพูด ใช้คำ ประโยค ข้อความซ้ำ ๆ และเขียนคำผิด ตกที่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ตามลำดับ

3. การลำดับความคิด ข้อบกพร่องที่พบมากทั้งนักเรียนกลุ่มเก่งและอ่อนทุกระดับชั้นคือ การใช้ข้อความซ้ำและวกวน รองลงมาคือ การลำดับความคิดไม่ต่อเนื่อง และการลำดับความไม่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

4. ด้านรูปแบบการเขียน ทั้งนักเรียนกลุ่มเก่งและอ่อนมีข้อบกพร่องสูงสุดในเรื่องรูปแบบการเขียนไม่สมบูรณ์ มิไม่ครบสามส่วน รองลงมาคือ มีครบสามส่วนแต่ความยาวไม่เป็นสัดส่วนกัน ข้อความแต่ละส่วนไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน และข้อความไม่เหมาะสมกับการเป็นคำนำหรือสรุป ตามลำดับ

5. ด้านความคิดเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนักเรียนกลุ่มเก่งและอ่อนทุกระดับชั้นบกพร่องในเรื่อง การไม่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์สูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การมีความคิดสร้างสรรค์แต่ไม่เด่นชัด หรือไม่สัมพันธ์กับเรื่อง

6. ด้านการสะกดคำ นักเรียนกลุ่มเก่งโดยทั่วไปมีข้อบกพร่องทำอันดับแรกในเรื่องพยัญชนะต้นผิด ตัวสะกดผิด (ทั้งตรงตามมาตราตัวสะกดและไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด) สระผิด วรรณยุกต์ผิด และการเขียนตกเพิ่ม ตามลำดับ ส่วนนักเรียนกลุ่มอ่อนมีข้อบกพร่องทำอันดับแรกในเรื่อง ตัวสะกดผิด (ทั้งตรงตามมาตราตัวสะกดและไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด) สระผิด พยัญชนะต้นผิด เขียนตก เพิ่ม และวรรณยุกต์ผิด ตามลำดับ

7. ด้านการผูกคำเป็นประโยค ทั้งนักเรียนกลุ่มเก่งและอ่อนมีข้อบกพร่องสูงมากในเรื่อง วรรคตอน ปัญหารองของนักเรียนกลุ่มเก่งได้แก่ การวางตำแหน่งคำขยายผิดที่ และการฉีกคำ

ตามลำดับ ส่วนปัญหาของนักเรียนกลุ่มอ่อน ได้แก่ การผูกประโยค ขาดประธาน กริยากรรม และการวางตำแหน่งคำขยายผลที่ ตามลำดับ

สำหรับกรณีการเขียนไม่เป็นคำ เขียนไม่ได้ หรือไม่เขียน สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มเก่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 และ 5 มีร้อยละของนักเรียนที่เขียนไม่เป็นคำและเขียนไม่ได้ เรียงตามลำดับคือ ร้อยละ 4, 1, 0.38 และ 0.20 นักเรียนกลุ่มอ่อนทุกชั้นมีร้อยละของนักเรียนที่เขียนไม่เป็นคำ และเขียนไม่ได้ เรียงตามลำดับ คือ ร้อยละ 30.5, 18, 11, 7.2 และ 7 ในภาพรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีร้อยละของนักเรียนที่เขียนไม่เป็นคำ และเขียนไม่ได้สูงที่สุด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ยังมีนักเรียนที่เขียนไม่เป็นคำและเขียนไม่ได้เลย รวมเฉลี่ยร้อยละ 7 ในแต่ละชั้น

ปัญหาต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยควรตระหนัก เพื่อเป็นพื้นฐานในการเตรียมการสอน การเตรียมกิจกรรมเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวในขณะที่สอน หรือเพื่อให้เกิดน้อยที่สุด ในการสอนถ้าครูสามารถจะสอนได้โดยที่ไม่ค่อยจะประสบปัญหา จะเป็นแรงกระตุ้นให้ครูมีพลังในการสอน เมื่อครูมีพลังในการสอนครูจะกระตือรือร้น คล่องแคล่ว ซึ่งจะเป็นผลดีแก่นักเรียนมาก นักเรียนจะไม่เบื่อหน่ายในการเรียน นอกจากนี้ยังมี ส่วนช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชา และรักที่จะเรียน ดังนั้นเมื่อนักเรียนรักที่จะเรียน นักเรียนมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี

การเขียนเจอร์นัล

จุดประสงค์ของการเขียนเจอร์นัล

มอลล์ดอน (Mallon, 1984 quoted in Tompkins, 1987) กล่าวว่า ผู้ใหญ่มักจะเขียนเจอร์นัล เพื่อบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต สิ่งที่เกิดขึ้นได้ และรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ขาวนาบันที่กสภพภูมิอากาศ พืชผล วัฏจักรการเจริญเติบโตของพืชผล เป็นต้น

สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาจะเขียนเจอร์นัลด้วยจุดประสงค์หลายประการ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่ไม่ว่านักเรียนจะเขียนด้วยจุดประสงค์ใดก็ตาม ความสำคัญในการเขียน

เจอรินัลของนักเรียนก็คือ การพัฒนาความสามารถในการเขียนให้ดีขึ้น จุดประสงค์ในการเขียนเจอรินัลของนักเรียน ได้แก่ บันทึกประสบการณ์ เขียนตอบสนองในเรื่องที่ตนสนใจ ค้นหาความคิดของตนเอง เรียนรู้ตัวของตัวเอง ทำนาย คาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือจินตนาการความคิดของตนเอง เป็นต้น

ความหมายของการเขียนเจอรินัล

ความคิด ความรู้สึกของผู้เขียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเขียนเจอรินัล ดังที่ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

คริสเมอร์ (Kretschmer, 1985) ได้กล่าวถึงการเขียนเจอรินัลว่า การเขียนเจอรินัลนั้น จะให้ความสำคัญกับความคิด ความรู้สึก ของผู้เขียน

ออสตินสัน และ ทอมคินส์ (Hoskisson and Tompkins, 1987) ได้ให้ความหมายของการเขียนเจอรินัลว่า เป็นการบันทึกเหตุการณ์ในแต่ละวันของนักเรียน ตามความคิด ความรู้สึกของนักเรียนลงในสมุดบันทึก หรือสมุดเล่มเล็ก ๆ

ชาน (Chan, 1989) ได้ให้ความหมายของการเขียนเจอรินัลไว้ว่า การเขียนเจอรินัล หมายถึง การเขียนถ่ายทอดเป็นข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ อย่างอิสระเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เขียนประสบ หรือมีประสบการณ์ตามความคิด ความรู้สึกของผู้เขียนเอง

เพ็ทท์ และ ซอลเซอร์ (Petty and Salzer, 1989) ได้กล่าวถึงการเขียนเจอรินัลว่า การเขียนเจอรินัล หมายถึง การเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้เขียน

สทอสเซอร์ และ ฟิลลิปส์ (Schlosser and Phillips, 1991) ได้กล่าวถึงการเขียนเจอรินัลว่า นักเรียนสามารถที่จะวาดและเขียนได้อย่างอิสระ ซึ่งจะเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือเรื่องต่าง ๆ ขณะเขียนนักเรียนสามารถวาดภาพเพื่ออธิบาย บางครั้งนักเรียนอาจจะเขียนคำตามที่นักเรียนสะกดขึ้นเองก็ได้

ทอมคินส์ (Tompkins, 1987) ได้กล่าวถึงการเขียนเจอร์นัลของนักเรียนว่า เป็นการเขียนอย่างอิสระ มักจะมีข้อผิดพลาดในการเขียนมากมาย เนื่องจากนักเรียนให้ความสำคัญกับความคิดที่จะเขียน มิได้ให้ความสำคัญกับการสะกดคำที่ถูกต้อง การใช้ภาษาที่ถูกต้อง หรือรูปแบบการเขียนที่ถูกต้อง

จากความหมายของการเขียนเจอร์นัลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการเขียนเจอร์นัล หมายถึง การเขียนหรือบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ อย่างอิสระ เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ ประสบ หรือ มีประสบการณ์ ตามความคิด ความรู้สึกของนักเรียน บางครั้งนักเรียนอาจวาดภาพเพื่อที่จะอธิบายเรื่องราว หรือเขียนคำตามที่นักเรียนสะกดขึ้นเอง ขณะเขียนนักเรียนไม่ต้องกังวลถึงความถูกต้องของคำ ภาษา ประโยค หรือรูปแบบการเขียน

ประเภทของเจอร์นัล

ทอมคินส์ (Tomkins, 1987) ได้แบ่งประเภทของเจอร์นัลไว้ 6 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทส่วนบุคคล (Personal Journals) เป็นเจอร์นัลซึ่งนักเรียนเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตนักเรียน หรือ เรื่องราวต่าง ๆ ที่นักเรียนเลือกเขียนอย่างอิสระ หัวข้อเรื่องของเจอร์นัลชนิดนี้ ได้แก่ สถานที่ที่ฉันชอบ ถ้าฉันมีพร 3 ประการ เพื่อนผู้ชาย/เพื่อนผู้หญิง ครูของฉัน สิ่งที่ทำให้ฉันมีความสุข/เสียใจ ฯลฯ

2. ประเภทสนทนา (Dialogue Journals) เป็นเจอร์นัลซึ่งนักเรียนและครูเขียนสนทนาโต้ตอบกัน (Bode, 1989 ; Gambrell, 1985 ; Staton, 1980 ; quoted in Tompkins, 1987) นักเรียนจะเขียนเรื่องที่ตนสนใจ หลังจากนั้นครูจะเขียนสนทนาหรือโต้ตอบเรื่องที่นักเรียนเขียน

สเตตัน (Staton, 1987) ได้เสนอแนะการเขียนสนทนา หรือ การเขียนโต้ตอบของครูไว้ดังนี้ (quoted in Tompkins, 1994)

1. เขียนสนทนาหรือโต้ตอบความคิดของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเรื่องนั้น ๆ อีก
2. เขียนยกย่อง ชมเชย การเขียนของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดกำลังใจที่จะเขียน

3. เขียนตามนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะเขียนเรื่องนั้น ๆ เพิ่มขึ้น
อีก และส่งเสริมให้นักเรียนเขียนตามครูได้

4. เขียนสนทนาหรือโต้ตอบเพียงสั้น ๆ ประมาณ 1-2 ประโยค

ประโยชน์ของเจอร์นัลประเภทสนทนา (Dialogue Journals)

1. สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หรือนักเรียน
ที่มีปัญหาในโรงเรียน (Staton, 1980 quoted in Tompkins, 1987) กล่าวคือครูและนักเรียนจะ
เขียนสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากครูอาจจะเขียนถาม เพื่อให้นักเรียนอธิบาย
ปัญหา และแนวทางที่จะแก้ไข การเขียนครั้งต่อ ๆ ไปนักเรียนจะเขียนเล่าถึงผลของการแก้ปัญหา
ครูอาจจะเขียนถามเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระฉ่างในปัญหา หรือเขียนยกย่อง ชมเชย นักเรียนเพื่อ
ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้

2. เป็นสะพานเชื่อมระหว่างการพูดและการเขียน นั่นก็คือ นักเรียนจะสนทนากับครู
โดยผ่านการเขียน (Kreft, 1984)

3. ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการเขียนสนทนากัน
ระหว่างครูกับนักเรียน (Kreft, 1984)

3. ประเภทสรุปจากการอ่าน (Reading Logs) นักเรียนเขียนตอบสนองเรื่อง หรือ
หนังสือที่นักเรียนอ่าน

4. ประเภทบันทึกการเรียนรู้ (Learning Logs) นักเรียนเขียนบันทึกเกี่ยวกับสิ่งที่
นักเรียนได้เรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ (Fulwiler, 1985)

5. ประเภทลอกเลียนแบบบุคคลอื่น (Simulated Journals) เจอร์นัลชนิดนี้นักเรียน
จะสมมุติตนว่าเป็นบุคคลอื่น แล้วเขียนแสดงความคิดตามที่นักเรียนเป็นบุคคลนั้น ๆ

6. ประเภทเด็กเล็ก (Young Children's Journals) เจอร์นัลชนิดนี้เหมาะสำหรับ
นักเรียนก่อนวัยเรียน นักเรียนระดับอนุบาล (Elliott, Nowosad and Samuel, 1981 ; Hipple,
1985 ; quoted in Tompkins, 1987) ในเจอร์นัลชนิดนี้นักเรียนอาจจะวาดภาพ ลากเส้นขยุก
ขยิก เขียนพยัญชนะ ตัวเลข หรือเขียนคำตามที่สะกดขึ้นเอง ก็ได้

ระดับพัฒนาการของการเขียนเจอร์นัล

คิทช์ (Kintisch, 1986) ได้กล่าวถึงระดับพัฒนาการของการเขียนเจอร์นัลของนักเรียนในช่วงก่อนอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไว้ดังนี้

1. ระดับก่อนอนุบาล และอนุบาล (prekindergarten)

1.1 เทคนิคพื้นฐาน (basic technique) นักเรียนจะวาดรูปและเขียนเรื่องโดยการลากเส้นขยุกขยิก เขียนพยัญชนะ ตัวเลข หรือคำที่นักเรียนคิดขึ้นเอง ให้ครูอ่าน ครูจะอ่านเรื่องที่นักเรียนเขียน แต่ครั้งที่ครูอ่านนักเรียนจะสังเกตคำที่ครูอ่าน พร้อมทั้งพยักหน้าว่า "ใช่ ตามที่หนูเขียน" พฤติกรรมเช่นนี้จะช่วยเหลือการอ่านของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนจะเรียนรู้คำอ่าน ความหมายของคำโดยการฟัง อ่าน และสังเกตขณะที่ครูอ่าน บางครั้งนักเรียนจะอ่านเรื่องของตัวเอง หรือ อาจแลกเปลี่ยนกันอ่านภายในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนคุ้นเคยกับเรื่องที่นักเรียนเขียน เพิ่มความสามารถในการพูด การเข้าใจเรื่องการพัฒนาทางภาษา และการสื่อสารโดยการเขียน

1.2 การซ้ำ (repetition) นักเรียนจะวาด อธิบาย เขียนเรื่องเดียวซ้ำ ๆ กัน

1.3 การอธิบาย (illustrations) การเขียนอธิบายของนักเรียนในระดับนี้ยังไม่ถูกต้อง เช่น นักเรียนอาจจะเขียนอธิบายว่า "แมวใหญ่เท่าคนและบ้าน" เรื่องที่เขียนไม่สัมพันธ์กับรูปที่วาด การวาดก็อาจจะเป็นเส้นขยุกขยิก แต่เมื่อนักเรียนได้เขียนเจอร์นัลหลาย ๆ ครั้ง การวาดจะเป็นเส้นตรง เรื่องที่เขียนก็จะสัมพันธ์กับรูปที่วาด

2. ระดับอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (kindergarten and first grade)

2.1 การเขียนอย่างอิสระ นักเรียนจะเขียนคำต่าง ๆ ด้วยตัวของนักเรียนเอง เรื่องที่เขียนจะเป็นเรื่องสั้น ๆ อย่างไรก็ตามการเขียนของนักเรียนในขั้นนี้ขึ้นอยู่กับความคุมของกล้ามเนื้อมือ หรือการจับดินสอ

2.2 ลักษณะการเขียน นักเรียนยังคงเขียนเรื่องและวาดภาพประกอบกัน

2.3 เรื่องที่เขียน นักเรียนจะเขียนเรื่องจากการฟัง ซึ่งผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง

3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 (first and second grades) ในระดับนี้ นักเรียนบางคนสามารถเขียนเรื่องได้เอง และต้องการที่จะเขียนคำให้ถูกต้อง ดังนั้นครูควรจัดแหล่งความรู้ของคำไว้ภายในห้องเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถค้นคว้าได้สะดวกง่าย เช่น กล้องคำ

แผนภูมิคำ รายการรวบรวมคำ พจนานุกรม เป็นต้น

4. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 (second and third grades)

4.1 ความยาวของเรื่อง (story length) ในช่วงเริ่มต้นของชั้นนี้ นักเรียนจะเริ่มเขียนเรื่องสั้น ๆ แล้วย่อย ๆ ยาวขึ้น หลังจากที่นักเรียนได้เขียนจอร์นัลหลาย ๆ ครั้ง เรื่องราวที่เขียนจะเกี่ยวกับเรื่องเพื่อน ห่างไกลจากโลกแห่งความเป็นจริง ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ประหลาด ผี สิ่งทวิเศษ เป็นต้น

4.2 ความหลากหลายในรูปแบบการเขียน (variety in style) นักเรียนจะเขียนหลายรูปแบบ เช่น เขียนบรรยาย เขียนโคลง เขียนละคร เป็นต้น

5. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 (third and fourth grades)

5.1 การเขียนอธิบายเรื่อง นักเรียนเขียนอธิบายเรื่องได้โดยไม่ต้องวาดภาพประกอบ

5.2 การลอกหรือเลียนแบบ นักเรียนอาจลอกหรือเลียนแบบตามเรื่องที่นักเรียนชอบ

จากระดับพัฒนาการของการเขียนจอร์นัลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการของการเขียนจอร์นัล จะเริ่มพัฒนาจากการบอก การเล่าเรื่องให้ฟังในระดับก่อนอนุบาล และสามารถเขียนเรื่องได้ด้วยตนเองในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4
2. ในระดับชั้นต้น ๆ นักเรียนจะวาดภาพประกอบการเขียนเล่าเรื่อง แต่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 นักเรียนจะใช้การพูดประกอบการเขียน เพื่อที่จะแสดงความคิดออกมาให้ผู้อื่นทราบ

ระดับพัฒนาการของการเขียนสะกดคำ

รัตเทล (Ruddell, 1995) ได้กล่าวถึงระดับพัฒนาการของการเขียนสะกดคำ ซึ่งนักเรียนคิดขึ้น ไว้ดังนี้

1. การสะกดคำก่อนที่จะใช้เสียงเป็นเกณฑ์ (prephonemic spelling) ลักษณะการเขียนคำจะเป็นตัวอักษร รูปแบบการเขียนตัวอักษรจะเป็นเส้นตามขวาง ซึ่งนักเรียนทราบว่าคำนั้น ๆ มาจากตัวอักษรตัวใด ระดับนี้จะพบในนักเรียนอนุบาล และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. การสะกดคำตามเสียงในระยะเริ่มต้น (early phonemic spelling) ลักษณะการเขียนจะเป็นตัวอักษรเช่นเดียวกับระดับที่ 1 แต่รูปแบบตัวอักษรจะเป็นเส้นสั้น ๆ ในระดับนี้ นักเรียนจะเข้าใจหลักของการเขียนตัวอักษร พัฒนาการในระดับนี้พบในนักเรียนอนุบาล นักเรียนที่เริ่มอ่าน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. การสะกดคำตามตัวอักษร (letter names spelling) นักเรียนจะเขียนคำตามเสียงของตัวอักษร ซึ่งมักพบได้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

4. การสะกดคำในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ (transitional spelling) นักเรียนจะเขียนคำตามเสียงของตัวอักษรโดยสามารถใช้สระเสียงสั้น ยาวได้ถูกต้อง การสะกดคำในระดับนี้เกือบจะสมบูรณ์แล้ว ซึ่งมักพบในนักเรียนที่ยังเขียนไม่คล่อง

5. การสะกดรากของคำ (derivational spelling) สามารถเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักภาษา มักพบในนักเรียนที่เขียนคล่องมาก

ลักษณะการนำการเขียนเจอร์นัลไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา

การนำการเขียนเจอร์นัลไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษามี 4 ลักษณะดังนี้ (Tway, 1984 quoted in Hoskisson and Tompkins, 1987)

1. นักเรียนเขียนเจอร์นัลเพื่อบันทึกความคิดต่าง ๆ ของคน ผู้อื่นหรือครูไม่สามารถอ่านเจอร์นัลของนักเรียนได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต
2. นักเรียนเขียนเจอร์นัล เพื่อบันทึกความคิดต่าง ๆ ของคน ครูสามารถอ่านเจอร์นัลของนักเรียนได้ ขณะเดียวกันครูสนับสนุน ส่งเสริมให้คำแนะนำในการเขียน
3. นักเรียนเขียนเจอร์นัล เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน การเขียนลักษณะนี้จะจัดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอน ครูจะตรวจเจอร์นัลและเขียนคำติชมลงในงานเขียนของนักเรียน พร้อมทั้งช่วยเหลือข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียน
4. นักเรียนเขียนเจอร์นัล ซึ่งจัดอยู่ในรูปของกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น โครงการภาษา ชุมชนภาษา เป็นต้น

การสอนการเขียนเจอร์นัล

ความหมาย การสอนการเขียนเจอร์นัล หมายถึง วิธีสอนซึ่งครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ และประสบการณ์ของนักเรียนอย่างอิสระ การสอน

จะมุ่งพัฒนากระบวนการเขียนมากกว่าผลงานเขียน พัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนแต่ละคน และแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะของการสอนการเขียนเจอร์นัล

1. ครูให้โอกาสนักเรียนเขียนอย่างอิสระตามระดับความสามารถในทักษะการเขียนของนักเรียน ดังนั้นการเขียนเจอร์นัลของนักเรียนอาจจะมีรูปภาพ การขีด ๆ เขียน ๆ ตัวอักษร หรือเขียนคำตามการสะกดที่คิดขึ้นเอง (Mandel, 1989)
2. นักเรียนมีอิสระในการเขียน (Strackbeln and Tillman, 1987)
3. นักเรียนมีสมาธิในการเขียน ตั้งใจเขียน ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการสะกดคำ ให้ขีดเส้นใต้คำนั้นไว้ ตามครูเมื่อเขียนเสร็จแล้ว
4. นักเรียนประสบความสำเร็จ และมีความก้าวหน้าในการเขียนตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน มิได้มีการแข่งขันกับคนอื่น ๆ (Watson, 1987)
5. นักเรียนสามารถเขียนโดยไม่ต้องคำนึงเกี่ยวกับรูปแบบที่ถูกต้อง การใช้ภาษาที่ถูกต้อง หรือหลักภาษา นักเรียนจะให้ความสำคัญกับความคิดที่จะเขียนมากกว่าความถูกต้องเหล่านี้ แต่ความถูกต้องดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อครูได้วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนเจอร์นัลของนักเรียน แล้วนำข้อบกพร่องนั้นไปสอนใหม่ (Atwell, 1987)
6. ครูจะเขียนแสดงความคิดเห็น โต้ตอบ งานเขียนของนักเรียน
7. การวัดและประเมินผลจะกระทำทุกครั้งที่มีการสอน และจะกระทำอย่างต่อเนื่องกัน เพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนเจอร์นัลของนักเรียน (Weaver, 1944)

หลักการสอนการเขียนเจอร์นัล

เวียเวอร์ (Weaver, 1944) ได้เสนอหลักการสำคัญในการสอนการเขียนเจอร์นัลโดยยึดปรัชญาการสอนภาษาแบบบูรณาการหรือการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language) ไว้ดังนี้

1. นักเรียนและการเรียนรู้
 - 1.1 นักเรียนมีความคล่องแคล่ว และกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้
 - 1.2 ประสบการณ์ที่จัดขึ้นจะมีประโยชน์สำหรับนักเรียนอย่างแท้จริง
 - 1.3 การสอนจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาไปตามความสามารถของ

นักเรียนแต่ละคน

1.4 ใช้วิธีการสอนอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ให้นักเรียนมีพัฒนาการตาม วัตถุประสงค์ที่ครูวางไว้ นั่นคือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นง่าย ถ้านักเรียนได้มีอิสระที่จะฝึกทำโดยไม่ต้อง คำนึงถึงผลที่จะออกมา

1.5 การเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนจะเกิดง่าย เมื่อได้รับความช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน

2. ประสบการณ์การเรียนรู้

2.1 เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

2.2 ประสบการณ์การเรียนรู้จะมุ่งเน้นการพัฒนาทางภาษา และทักษะการอ่าน

ออกเขียนได้

2.3 ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้

2.4 ประสบการณ์การเรียนรู้เกิดขึ้นจากความต้องการ และความสนใจของนักเรียน

3. บทบาทของครู

3.1 ครูเป็นเสมือนพี่เลี้ยง คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่นักเรียน

3.2 กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสาธิตและเชิญชวน รวมทั้งจัดการ

อภิปรายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.3 ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาไปตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

3.4 การตอบสนองต่อนักเรียน ครูจะกระทำอย่างนุ่มนวล

4. การวัดและประเมินผล

4.1 การวัดและประเมินผลจะวัดทั้งกระบวนการเขียน และผลลัพธ์หรืองานเขียน

4.2 การวัดและประเมินผลจะทำทุกครั้ง ทุกวันที่มีการเรียนรู้ในชั้นเรียน

4.3 การวัดและประเมินผลจะกระทำเป็นระยะและต่อเนื่องกัน

4.4 การวัดและประเมินผลขึ้นอยู่กับความก้าวหน้า หรือพัฒนาการของนักเรียน

แต่ละคน

4.5 การวัดและประเมินผลจะมุ่งทำเป็นรายบุคคล โดยการสังเกต และบันทึก

ลงในแบบบันทึก

การจัดกิจกรรมการสอนการเขียนเจอร์นัล

การจัดกิจกรรมการสอนการเขียนเจอร์นัล เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมใหญ่ ๆ 2 กิจกรรม คือ

1. การเขียนเจอร์นัล ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที ประกอบด้วย

1.1 ขั้นก่อนการเขียนเจอร์นัล จัดกิจกรรมนำเข้าสู่หัวข้อเรื่องที่นักเรียนจะเขียนเจอร์นัล โดยการใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ ของจริง ของจำลอง เป็นต้น ซึ่งใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

1.2 ขั้นการเขียนเจอร์นัล ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้ตามความสนใจ และประสบการณ์ของนักเรียนอย่างอิสระ โดยพยายามเขียนให้ได้มากที่สุด ไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความถูกต้องของหลักภาษา ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนคำ นักเรียนสามารถถามครู เพื่อน หรือค้นหาคำจากพจนานุกรมก็ได้ ขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที

1.3 ขั้นหลังการเขียนเจอร์นัล นักเรียนอ่านทบทวนเรื่องที่เขียน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

2. การแก้ไขข้อบกพร่องทางการใช้ภาษา ซึ่งจัดสอนเป็นบทเรียนสั้น ๆ ประมาณ 20-30 นาที กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นการสาธิตให้เห็นตัวอย่างการใช้คำ ประโยค และข้อความที่นักเรียนควรจะเขียนให้ถูกต้อง และชักชวนให้นักเรียนฝึกฝนการเขียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกเขียน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการอภิปราย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน

ทั้งนี้การสอนครั้งแรกจะสอนเฉพาะกิจกรรมที่ 1 เท่านั้น และจะเริ่มจัดกิจกรรมที่ 2 ตั้งแต่การสอนครั้งที่ 2 เป็นต้นไป

หัวข้อเรื่องของเจอร์นัล

ชูดิส (Tchudis, 1984 quoted in Hoskisson and Tompkins, 1987) ได้เสนอหัวข้อเรื่องของเจอร์นัลสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้ คือ ประสบการณ์ในอดีต ความฝัน ความคิด ความรู้สึก ความประทับใจในบุคคล สถานที่ หรืออื่น ๆ การเขียนตอบสนองต่อเรื่องในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรือนักเรียนอาจจะเขียนเรื่องใดก็ได้

นอกจากนี้ ลาตุลิป (Latulippe, 1982) ยังได้เสนอหัวข้อเรื่องที่จะให้นักเรียนเขียน จอร์นัลว่ามักจะเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ทำในปัจจุบัน เหตุการณ์ในอดีต เหตุการณ์ในอนาคต ความฝัน สถานที่ชอบหรือไม่ชอบ บุคคล กิจกรรมที่ชอบทำหรือไม่ชอบ อารมณ์ ความรู้สึกหรือปัญหาต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอดังกล่าวแล้ว ยังมีผู้เชี่ยวชาญทางภาษาหลายท่านได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องของจอร์นัล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นเรื่องส่วนตัวของนักเรียน หรือเรื่องที่นักเรียนสนใจ มีประสบการณ์ (Mandel, 1989)
2. นักเรียนอาจจะเลือกเขียนเรื่องด้วยตัวนักเรียนเอง (Weaver, 1944)
3. หากนักเรียนมีปัญหาไม่ทราบจะเขียนเรื่องอะไร ครูก็อาจให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในวันนั้น ๆ ก็ได้ (Strackbeln and Tillman, 1987)
4. เป็นเรื่องที่นักเรียนแต่งขึ้นเอง (Waston, 1987)
5. นักเรียนช่วยกันคิดเรื่องที่จะเขียนจอร์นัล (Chan, 1989)
6. ครูอาจจะเสนอเรื่องให้นักเรียน แต่ควรจะเป็นเรื่องนอกบทเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย และมีความตั้งใจเขียน (Peyton, 1990)

ตัวอย่างหัวข้อเรื่องของจอร์นัลสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาได้แก่ (Hoaksson and Tompkns, 1987)

สถานที่ที่ฉันชอบ	ถ้าฉันมีความปรารถนา 3 ประการ
เพื่อนผู้ชาย/หญิง	ครูของฉัน
สิ่งที่ทำให้ฉันมีความสุข/เสียใจ	รายการโทรทัศน์ที่ฉันชอบ
ดนตรี	ถ้าฉันอยู่บนเกาะ
โลกในจินตนาการของฉัน	เมื่อฉันโตขึ้นฉันจะเป็น
รถยนต์	นิยายสารที่ฉันชอบอ่าน
ถ้าหิมะร้อน	โตโนเสาร์
ความฝันของฉัน	พ่อ/แม่ของฉัน
การ์ตูน	สถานที่ที่ฉันเคยอาศัย

ภาพยนตร์ที่ฉันชอบ	ความรัก
ถ้าฉันเป็นสัตว์หรืออื่น ๆ	หนังสือที่ฉันชอบอ่าน
สัตว์เลี้ยง	สิ่งที่ฉันชอบทำ
ฟุตบอล	งานอดิเรกของฉัน
ถ้าฉันมีรถยนต์	เรื่องตลก ขบขัน
ถ้าฉันมีเงินมาก	ตุ๊กตา
สิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของฉัน	เหตุการณ์ในปัจจุบัน
สิ่งที่ทำในวันหยุด	สิ่งที่ฉันชอบ
หรืออื่น ๆ ที่ฉันอยากจะเขียนเกี่ยวกับ...	

ความสนใจของนักเรียนประถมศึกษา

ความสนใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 นั้น วัลนิกา ฉลากบาง (2535) ได้กล่าวไว้ 5 ประการดังนี้ คือ

1. การเล่นและการกีฬา การเล่นจัดเป็นความสนใจอันดับแรกของนักเรียน ความต้องการทางร่างกายเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นมากกว่าความต้องการความสนุกสนาน ดังนั้นการเล่น การเล่นของนักเรียนจึงเป็นงานและเป็นสิ่งจำเป็น

2. การอ่าน การอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตมนุษย์ นักเรียนระดับนี้ชอบอ่านเรื่องผจญภัย เพื่อฝัน ตื่นเต้นลึกลับ ชีวิตเด็ก สัตว์ ธรรมชาติ ความกล้าหาญ กีฬา ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เครื่องบินและประดิษฐ์กรรมต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังชอบอ่านหนังสือการ์ตูน เพราะอ่านเข้าใจง่าย ภาพสวย เรื่องชวนให้ติดตาม ราคาถูกและหาได้ง่าย

3. การฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ วิทยุและโทรทัศน์จัดเป็นสื่อมวลชนรูปแบบหนึ่ง ในบรรดาสื่อมวลชนหลายรูปแบบนั้นโทรทัศน์นับว่ามีอิทธิพลต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก

นักเรียนระดับประถมศึกษาโดยทั่วไปชอบฟังเพลง นิยายรัก การแข่งขัน การทนายปัญหา งานอดิเรก และละครประวัติศาสตร์ เป็นต้น นักเรียนชายชอบรายการนักสืบ อาชญากรรม ขณะที่นักเรียนหญิงชอบนิยาย เพลง และตารา เป็นต้น

4. ภาพยนตร์ ภาพยนตร์สามารถสนองความต้องการของนักเรียนในด้านอารมณ์ได้ เพราะช่วยให้นักเรียนเห็นความจำเป็นและสิ่งที่เขาเป้าหมายในชีวิตจริง เกิดความสบายใจ บางท่านกล่าวว่า ภาพยนตร์เป็นฝันกลางวันสำเร็จรูป

นักเรียนระดับนี้ชอบชมภาพยนตร์ประเภทการผจญภัย ตื่นเต้น อย่างไรก็ตามทั้งนักเรียนชายและหญิงจะหลงใหลตาราที่เขาชื่นชอบมาก

นอกจากนี้ สุนีย์ ชีรดากร (2523 อ้างถึงใน วิทยุภาพร นิตยะประภา, 2534) ได้กล่าวว่าความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 นั้นจะขยายวงกว้างออกไป คือเริ่มสนใจในบุคคลอื่น ๆ นอกครอบครัว เช่น เพื่อนร่วมชั้น ครู โรงเรียน และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ความสนใจของนักเรียนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สนใจการเล่นที่ต้องการความเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย และการเล่นเกมต่าง ๆ
2. สนใจการอ่านหนังสือประเภทนิทาน นิยายผจญภัยลึกลับ และสนใจวิทยาศาสตร์

ชอบทดลอง

3. สนใจเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง
4. สนใจร่างกายของตนเอง

กล่าวโดยสรุปความสนใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 นั้น จะเกี่ยวกับการเล่น การอ่าน การฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ภาพยนตร์ สัตว์เลี้ยง และตนเอง

ลำดับขั้นของการเขียนเจอร์นัล

เพ็ทตี และซอลเซอ (Petty and Salzer, 1989) ได้กล่าวว่า การเขียนเจอร์นัลมีลำดับการเขียน 3 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นก่อนการเขียน (prewriting stage) เป็นขั้นที่นักเรียนคิดว่าจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร โดยปกติแล้วนักเรียนจะเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับตัวของนักเรียน หรือสิ่งที่นักเรียนสนใจ มีประสบการณ์ เนื่องจากธรรมชาติของนักเรียนจะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นนักเรียนจึงสามารถเขียนเจอร์นัลได้ง่าย ไม่ติดสน

2. **ขั้นการเขียน (the writing stage)** นักเรียนจะเขียนอักษร คำ ประโยค เพื่อถ่ายทอดเป็นเรื่องราวอย่างคล่องแคล่ว การเขียนของนักเรียนจะสะท้อนถึงวุฒิภาวะทางภาษาของนักเรียน นักเรียนอาจจะเขียนคำบางคำไม่ได้ แต่ก็พยายามเขียนอย่างดีที่สุดเท่าที่สามารถเขียนได้ บางครั้งนักเรียนอาจจะเขียนคำตามเสียงสะกดที่นักเรียนคิดเองก็ได้ คำที่นักเรียนเขียนไม่ได้ นักเรียนสามารถถามครูหรือเพื่อน หรือค้นหาจากหนังสือ จากรายการคำก็ได้ (word list)

3. **ขั้นหลังการเขียน (postwriting)** นักเรียนจะอ่านทบทวนเรื่องราวที่เขียน

คำแนะนำในการให้นักเรียนเขียนเจอร์นัล

สโลสเซอร์ และ ฟิลลิปส์ (Schlosser and Phillips, 1991) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้นักเรียนเขียนเจอร์นัลไว้ดังนี้

1. ครูควรกำหนดเวลาในการเขียนให้ชัดเจน แน่นนอนและเขียนให้เป็นกิจวัตร
2. ขณะที่นักเรียนเขียน ครูควรคอยดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนอย่างเต็มที่

นอกจากนี้บราวน์ (Browning, 1986) ยังให้คำแนะนำเกี่ยวกับการให้นักเรียนเขียนเจอร์นัลเพิ่มเติมว่า

1. ครูควรจัดให้นักเรียนเขียนเจอร์นัลในสมุดซึ่งแยกต่างหาก
2. การเขียนแต่ละครั้ง ควรให้นักเรียนเขียนวันที่ และชื่อเรื่องกำกับ
3. ควรจัดให้นักเรียนเขียนทุกสัปดาห์

เวลาในการเขียนเจอร์นัล

ในการเขียนเจอร์นัลนั้นครูควรจัดเวลาในการเขียนให้เหมาะสม ดังนี้

1. กำหนดเวลาในการเขียนเจอร์นัลในแต่ละวัน ในช่วงเริ่มต้นการเขียนอาจใช้เวลาเพียง 5 นาที ซึ่งก็เพียงพอแล้วสำหรับการเริ่มต้น (Strackbein and Tillman, 1987)
2. นักเรียนระดับประถมศึกษาอาจจะเขียน 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยใช้เวลาในการเขียน 15 นาทีต่อ 1 หน้ากระดาษ (Temple and Gillet, 1989)

3. ครูควรจัดให้นักเรียนได้เขียนประมาณ 30 นาทีต่อ 1 วัน ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนประถมศึกษา (Graves, 1983; Calkins, 1983 and Goodnow, 1977 quoted in Kintlech, 1986)

ความสามารถในการเขียนเจอร์นัล

ความสามารถในการเขียนเจอร์นัล หรือความก้าวหน้าในการเขียนเจอร์นัลขึ้นอยู่กับความสม่ำเสมอในการฝึกฝนทักษะการเขียน (Newman, 1984 quoted in Mandel, 1989) และระดับขั้นของนักเรียน (Temple and Gillet, 1989)

การตรวจงานเขียนของนักเรียน

สำหรับการสอนการเขียนเจอร์นัลนั้น การตรวจงานเขียนของนักเรียนจะไม่ตรวจเพื่อประเมินหรือให้ค่าของงานเขียนเป็นระดับคะแนน แต่จะตรวจเพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่อง และความก้าวหน้าในการเขียนของนักเรียน การตรวจของครูจะเป็นไปในลักษณะการเขียนตอบสนองหรือเขียนติชมแทนการให้คะแนน หรือการขีดเครื่องหมายถูกหรือผิด ลักษณะของการเขียนตอบสนองหรือเขียนติชมลงในงานเขียนของนักเรียน มีดังนี้

1. ครูแสดงความคิดเห็น ได้ตอบโดยการติชม (comment) เกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่อง ที่นักเรียนเขียน เช่น นักเรียนเขียนว่า "ฉันได้ไปปิกนิก" ครูก็อาจเขียนว่า "มันคงสนุกนะ เธอได้กินอะไรบ้าง" เป็นต้น (Mandel, 1989)

2. การเขียนแสดงความคิดเห็น ได้ตอบของครูเป็นไปในลักษณะที่นุ่มนวล และไม่จำเป็นต้องให้คะแนน ไม่แบ่งระดับความสามารถของนักเรียน (non-grade) และไม่ตัดสินค่าของเรื่อง

3. ครูแสดงความคิดเห็น ได้ตอบ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เขียนในเรื่อง (Dorothy, 1991)

4. ครูไม่แสดงความคิดเห็น ได้ตอบเกี่ยวกับความถูกต้องของคำ การใช้ภาษาของนักเรียนโดยตรง (Graves, 1978 quoted in Browning, 1986)

5. ครูเขียนชมเชยงานเขียนของนักเรียน

6. ไม่เขียนได้ตอบงานเขียนที่ผิดด้วยปากกาหรือดินสอด่าง (Strackbain and Tillman, 1987)

7. ครูเขียนโต้ตอบโดยใช้คำที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นคำที่นักเรียนเขียนใช้ผิด เนื่องจากครูคาดหวังว่านักเรียนจะสังเกตความถูกต้องของคำที่ถูกต้อง (Hancock, 1992)
8. ครูเขียนแสดงความคิดเห็นของครู โดยไม่ปฏิเสธความคิดเห็นของนักเรียน
9. การเขียนโต้ตอบหรือติชมด้วยการใช้หมึกสีน้ำเงิน ไม่ใช่สีแดง เนื่องจากเหตุผลทางด้านจิตวิทยาที่ว่า การเขียนตอบสนองด้วยหมึกสีแดงนั้น คนส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกที่สีแดงนั้นเป็นความผิด (Browning, 1988)
10. ครูต้องซื่อสัตย์ จริงใจ และเขียนตอบตรงไปตรงมาอย่างสั้น ๆ อาจใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนกระจำงในความคิดก็ได้ (Patricia, 1991)
11. ครูพยายามให้กำลังใจ โดยการเขียนชมงานเขียนในส่วนที่ดีของนักเรียน
12. หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำถากถาง (Kirby and Liner, 1981)

สำหรับการให้คะแนนงานเขียนของนักเรียนนั้น พาทริเซีย (Patricia, 1991) เคอร์บี และ ไลเนอร์ (Kirby and Liner, 1981) ได้เสนอแนะว่า ครูอาจจะให้คะแนนลงในงานเขียนของนักเรียนก็ได้ การกระทำเช่นนี้ก็เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเจอรันลให้มากยิ่งขึ้น มิได้กระทำเพื่อตัดสินค่าของงานเขียน เช่น ครูอาจจะให้คะแนน 10 คะแนน ต่องานเขียน 1 หน้ากระดาษ เป็นต้น โดยสรุปก็คือคะแนนของงานเขียนขึ้นกับปริมาณที่นักเรียนเขียน มิได้ขึ้นอยู่กับคุณค่าของงานเขียน

ตัวอย่างการเขียนโต้ตอบหรือติชมงานเขียนของนักเรียน

มาร์กาเรท (Margaret, 1982) ได้ยกตัวอย่างของการเขียนโต้ตอบหรือเขียนติชมในงานเขียนของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ต้องการจะทราบเรื่องนี้อีก กรุณาเขียนเพิ่มอีก
2. ก่อนจะเขียนเรื่องนี้ เธอจะต้องหารายละเอียดของเรื่องเพิ่มอีก ลองเขียนรายการรายละเอียดของเรื่อง แล้วเลือกเขียนรายละเอียดที่เหมาะสมกับเรื่องนี้มากที่สุด
3. เธอมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก และสามารถเขียนได้น่าสนใจ แต่ยังมีบางคำที่ไม่สุภาพ พยายามเขียนใหม่อีกครั้ง
4. ครูไม่เข้าใจตอนกลางของเรื่อง พยายามเขียนใหม่ให้ชัดเจนอีกครั้ง
5. การเขียนวันวรรคตอนจะช่วยให้อ่านเรื่องได้ง่ายขึ้น ถ้าเธอเขียนไม่วันวรรคตอน ครูก็ไม่ทราบว่า จะหยุดอ่านตรงไหน หรือจะหยุดหายใจตรงไหน ดังนั้นเธอควรเขียนวันวรรคตอนด้วย

6. เธอเขียนผิดไวยากรณ์บ่อย เช่น เธออาจจะลืมหลักไวยากรณ์ ลองศึกษาหลักไวยากรณ์จากหนังสือ และฝึกทำแบบฝึกหัดมาก ๆ หากศึกษาแล้วยังไม่เข้าใจ ให้ถามเพื่อน หรือหากยังไม่เข้าใจให้ถามครู

การประเมินการเขียน

การสอนการเขียนเจอร์นัลนั้นจะให้ความสำคัญทั้งกระบวนการเขียนและผลงานเขียน ดังนั้นจึงแบ่งการประเมินผล ดังนี้

1. การประเมินกระบวนการเขียน
2. การประเมินผลงานเขียน

การประเมินกระบวนการเขียน

การประเมินกระบวนการเขียนจะประเมินหลังการสอนการเขียนทุกครั้ง เพื่อแสดงว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถ หรือพยายามที่จะเขียน มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง ผลที่ได้จากการประเมินนี้จะนำไปใช้ปรับหรือวางแผนการสอนในครั้งต่อไป มิใช่ นำผลไปตัดสินค่าของงานเขียน ดังนั้นข้อมูลที่ดียิ่งที่สุดของการประเมินนี้ จะได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกในแต่ละครั้ง การสอน (McAfee and Leong, 1994)

ลักษณะของการประเมินกระบวนการเขียน

แคมบอร์น และ เทอร์บิล (Camboume and Turbill, 1991) ได้กล่าวถึงลักษณะของการประเมินกระบวนการเขียน ไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์ของการประเมินจะเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนแต่ละคน และการเขียนตอบสนองเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนตามที่ครูคาดหวังไว้
2. จะเก็บข้อมูลจากงานเขียนของนักเรียน
3. จะเขียนโต้ตอบหรือติชมการเขียนของนักเรียน
4. ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าและพัฒนาการในการเขียนของนักเรียน

การประเมินแบบตอบสนอง

แคมบอร์น และ เทอร์บิล (Cambourne and Turbill, 1991) ได้กล่าวว่า การประเมินแบบตอบสนอง (responsive evaluation) จะมีลักษณะของการประเมินการเขียนดังกล่าวแล้ว ดังนั้นจึงสามารถที่จะประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

ขั้นของการประเมินแบบตอบสนอง มีดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากงานเขียนของนักเรียนแต่ละคน
2. วิเคราะห์ข้อมูล หรือวิเคราะห์ข้อบกพร่องและความก้าวหน้าในการเขียนของนักเรียน
3. สรุปข้อบกพร่องและความก้าวหน้าในการเขียน
4. เขียนตอบสนองหรือเขียนติชมลงในงานเขียนของนักเรียน

การประเมินผลงานเขียน

แม้ว่าการสอนการเขียนเจอร์นัลนั้นครูจะไม่ประเมินตัดสินค่าของงานเขียนลงในงานเขียนของนักเรียน แต่ครูก็จำเป็นต้องประเมิน ตัดสินค่าของงานเขียนเพื่อช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าความสามารถในการเขียนของนักเรียน ผลการประเมินนี้ครูจะทราบเพียงผู้เดียว มิได้แจ้งให้นักเรียนทราบ การประเมินเช่นนี้จะต้องมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน (Green, n.d.)

หลักเกณฑ์ของการประเมินงานเขียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักเกณฑ์ของการประเมินงานเขียนไว้ดังนี้

ประทีป ศิริบังข (2530) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเขียน และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าครูต้องระมัดระวังมิให้บันทึกงานที่กำบังใจ ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและเที่ยงธรรม วิธีที่ดีควรจะเป็นการวัดพัฒนาการเขียนของแต่ละคน ดูความก้าวหน้าของผลงาน ไม่ควรใช้เกณฑ์ของผู้สอน หรือเปรียบเทียบผลงานกับคนอื่น

เสริม พงศ์ทอง (2521) ได้ให้เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนไว้ดังนี้ (อ้างถึงใน ขจิตพรณ ประดิษฐพงษ์, 2533)

1. อ่านเรื่องให้ตลอดอย่างน้อย 2 ครั้ง แล้วจัดลำดับความสามารถของนักเรียน เช่น สูง กลาง ต่ำ

2. อ่านและให้คะแนน แบ่งเป็นสัดส่วนตามความสำคัญ ดังนี้

ความคิดและความสามารถในการเรียบเรียง	5	ส่วน
การใช้ภาษา	4	ส่วน
กลไกประกอบการเขียน	1	ส่วน

และได้กำหนดเกณฑ์เพื่อเป็นแบบให้คะแนนการเขียน ดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	5
ดี	มีค่าเท่ากับ	4
พอใช้	มีค่าเท่ากับ	3
เกือบพอใช้	มีค่าเท่ากับ	2
ต้องแก้ไขอีก	มีค่าเท่ากับ	1

พิศวาท ลัดดากุล (2524) ได้ให้เกณฑ์การวัดผลงานเขียนไว้ดังนี้

ขั้นแรก อ่านงานเขียนของนักเรียนแล้วแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ความสามารถ คือ ดีมาก

ดี ปานกลาง พอใจ และยังคงปรับปรุง

ขั้นสอง ตรวจสอบให้คะแนนแบบพิจารณาเป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. ความคิด	10	คะแนน
2. วิธีการเขียน	5	คะแนน
3. การใช้ภาษา	5	คะแนน
4. กลไกประกอบการเขียน	5	คะแนน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2520) ให้หลักในการตรวจและให้คะแนนงานเขียน ไว้ดังนี้

1. ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้ก่อน คือ ถ้าพอใจมากจะให้คะแนน 16 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พอใจพอประมาณคะแนนจะอยู่ในระหว่าง 14-16 และที่พอใจน้อยหรือไม่พอใจ จะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ระหว่าง 10-13 คะแนน

2. ให้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของเป้าหมาย และความน่าสนใจของการใช้ภาษาเขียน

3. ให้ตรวจสอบความเหมาะสมของความยาวของเนื้อเรื่อง

4. ให้ตรวจสอบเกี่ยวกับทักษะการเขียนอื่น ๆ เช่น การเว้นวรรคตอน เขียนซ้ำซาก ใช้คำวากน

จาคอบส์ (Jacobs, 1981) ได้เสนอแนะการตรวจงานเขียนแบบรวมอีกหนึ่งวิธีโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่เรียกว่า ESL composition profile ซึ่งเป็นวิธีการตรวจงานเขียนที่ละเอียดมากไว้ในหนังสือ Testing ESL composition ซึ่งผู้ตรวจต้องตัดสินทั้งเรื่องว่า ผู้เขียนได้สื่อความคิดและความหมายในกระบวนการสื่อสารไปยังผู้อ่านตามที่ต้องการได้หรือไม่ ถ้าได้แสดงว่าผู้เขียนได้มีการเรียบเรียงข้อมูล เรื่องราว โดยใช้ภาษาที่สอดคล้องกัน ซึ่งวิธีการใช้ ESL composition profile ในการประเมินผลงานเขียนมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ที่มองภาพรวม ๆ สำคัญดังนี้

1. เนื้อหา (content)	30	คะแนน
2. การเรียบเรียงเรื่องราว (organization)	20	คะแนน
3. คำศัพท์ (vocabulary)	20	คะแนน
4. การใช้ภาษา (language use)	25	คะแนน
5. กลไกรากภาษา (mechanics)	5	คะแนน

แต่ละส่วนมี 4 ระดับ คือ

1. ดีมากถึงดีเยี่ยม (very good to excellent)
2. ปานกลางถึงดี (average to good)
3. อ่อนถึงใช้ได้ (poor to fair)
4. อ่อนมาก (very poor)

ฮีตัน (Heaton, 1977) ได้เสนอวิธีให้คะแนนงานเขียนไว้ดังนี้

1. ใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression Method) โดยผู้ตรวจอ่านแล้วจึงให้คะแนนรวมทั้งเรื่อง

2. ใช้วิธีวิเคราะห์ (Analytic Method) โดยแยกเกณฑ์เป็นส่วน ๆ เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดคำ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เขียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ได้เสนอเกณฑ์การตรวจและประเมินงานเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไว้ดังนี้

1. การใช้ภาษา	3	คะแนน
2. การสื่อความ	1	คะแนน
3. การลำดับความคิด	4	คะแนน
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์	2	คะแนน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนการเขียนเจอร์นัลนั้นยึดปรัชญาการสอนภาษาแบบบูรณาการหรือการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (whole language) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการเขียนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศอีกหลายเรื่องที่แสดงให้เห็นว่า การเขียนเจอร์นัลช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น ดังเช่น งานวิจัยของ

โอล์เซน (Olsen, 1991) ได้ศึกษาเรื่อง การเขียนเจอร์นัลที่มีผลต่อการอ่าน ทักษะคิดต่อการอ่าน และความสามารถในการเขียนของนักเรียนเกรด 6 และเกรด 8 ประชากรทั้งหมด 165 คน ซึ่งเป็นนักเรียนเกรด 6 จำนวน 4 ห้องเรียน นักเรียนเกรด 8 จำนวน 4 ห้องเรียน ตัวอย่างประชากรถูกจัดกลุ่มคละกัน โดยใช้คะแนนความสามารถในการอ่านจัดกลุ่ม กลุ่มทดลองมีจำนวน 30 คน (ซึ่งมาจากนักเรียนเกรด 6 และเกรด 8 เกรดละ 15 คน) ผลปรากฏว่า การเขียนเจอร์นัลช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

พาทริเซีย (Patricia, 1992) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การเขียนเจอร์นัลในห้องเรียนภาษาต่างประเทศ (ความสามารถและความคล่องแคล่วในการสื่อสาร) ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเรียนภาษาฝรั่งเศส จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า การเขียนเจอร์นัลช่วยให้นักเรียนมีความสามารถและความคล่องแคล่วในการสื่อสารเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า การเขียนเจอร์นัลช่วยให้นักเรียนไม่ต้องกังวลรูปแบบของการเขียน มีความมั่นใจ ความเต็มใจ ทักษะคิดที่ดีและมีความคล่องแคล่วในการเขียนเพิ่มขึ้นด้วย

แมรี (Mary, 1993) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การเขียนเจอร์นัลช่วยพัฒนาภาษาเขียน

ของนักเรียนที่ไม่สามารถจะเรียนรู้ได้ (learning disabilities) ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนรู้ ผลปรากฏว่า การเขียนเจอร์นัลช่วยพัฒนาภาษาเขียนของนักเรียนได้ ทั้งในด้านของโครงสร้างภาษา เนื้อหาหรือเรื่องที่เขียน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเขียนด้วย

ไดค์ (Dyck, 1993) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การเขียนเจอร์นัลในชั้นเรียน (แนวทางที่ช่วยปรับปรุงภาษา การเรียนรู้ และความคิด) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับกลางจากชั้นเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา โรงเรียนในชนบทเมืองมานิโทบา จำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า การเขียนเจอร์นัลในชั้นเรียนช่วยให้นักเรียนพัฒนาทั้งด้านการเขียน การเรียนรู้ และความคิด

คุก (Cook, 1993) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การเขียนเจอร์นัลในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 8 ซึ่งศึกษาอยู่ในช่วงปี ค.ศ. 1989-1990 จำนวน 78 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 27 คน ซึ่งเขียนเจอร์นัลนอกเวลาเรียนปกติ และกลุ่มควบคุม จำนวน 51 คน ซึ่งเรียนตามปกติในโปรแกรมภาษา ผลปรากฏว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มที่เขียนเจอร์นัลนอกเวลาเรียนปกติมีความคล่องแคล่ว ความสามารถในการเขียนมากขึ้นกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เขียนเจอร์นัล แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติในการเขียน และความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน

เรดแมน (Redman, 1994) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเขียนเจอร์นัลเป็นเสมือนการฝึกการสื่อสารและสภาวะการอ่านออกเขียนได้ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 8 จำนวน 26 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร รูปแบบการสนทนา และการเขียนเพิ่มขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย